

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ННІ неперервної освіти і туризму

ПОГОДЖЕНО:

Директор
ННІ неперервної освіти і
туризму

_____ **Іван ГРИЦЕНКО**
(підпис)

«_____» _____ 2025 р.

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ:

Завідувач кафедри
готельно-ресторанної справи та туризму

_____ **Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО**
(підпис)

«_____» _____ 2025 р.

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Розробка туру вихідного дня в одному з туристичних регіонів України»

Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»

Освітня програма «Туризм»

Гарант освітньої програми

(підпис)

Ірина Кудінова

(ПІБ)

**Керівник
бакалаврської кваліфікаційної
роботи**

(підпис)

Стефанія Мосіюк

(ПІБ)

Виконав

(підпис)

Іван Война

(ПІБ студента)

КИЇВ – 2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ІНІ неперервної освіти і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри
готельно-ресторанної справи та туризму**

д.е.н., професор _____ Світлана Мельниченко
(підпис)

« ____ » _____ 2025 р.

З А В Д А Н Н Я

**до виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи
здобувачу вищої освіти**

Войні Івану Геннадійовичу

Спеціальність: 242 «Туризм і рекреація»

Освітня програма: «Туризм»

Орієнтація освітньої програми: освітньо – професійна

**Тема бакалаврської кваліфікаційної роботи : «Розробка туру
вихідного дня в одному з туристичних регіонів України»**

Затверджена наказом ректора НУБіП України від 29 жовтня 2024 р. № 1936 «С».

Термін подання завершеної роботи на кафедру до: 20.05.2025 р.

Вихідні дані до бакалаврської кваліфікаційної роботи: законодавчі та нормативні акти України, матеріали Державної служби статистики України, наукові праці зарубіжних та вітчизняних авторів, матеріали науково-практичних конференцій, аналіз офіційних сайтів туристичних ресурсів України, програми розвитку туризму.

Об'єкт дослідження – туристичні продукти, орієнтовані на дозвілля та рекреацію.

Предмет дослідження – технологія створення турів вихідного дня та особливості їх реалізації в сучасних умовах.

Мета дослідження – розробити концепцію турів вихідного дня, дозвілля та рекреації, що враховує сучасні тенденції туристичного попиту, особливості регіонів та потенціал їхньої рекреаційної інфраструктури.

Перелік завдань, які повинен виконати здобувач вищої освіти для досягнення поставленої мети:

- аналіз зарубіжних і вітчизняних джерел, інтернет ресурсів щодо визначення теоретичних засад організації дозвілля та рекреації у туризмі;
- опис особливостей турів вихідного дня;
- вивчити теоретичні засади організації дозвілля та рекреації у туризмі;
- дослідити сучасні тренди туристичного попиту, пов'язані з активним і рекреаційним відпочинком;
- оцінити рекреаційно-туристичний потенціал окремих регіонів України для впровадження каскадних турів;
- розробити концепцію туру вихідного дня, що поєднує активності дозвілля та рекреації;
- надати рекомендації щодо реалізації такого продукту для туристичних операторів;
- здійснити економічне обґрунтування запропонованих заходів.

Дата видачі завдання: “19” листопада 2024 р.

**Керівник бакалаврської
кваліфікаційної роботи
к.е.н., доцент**

(підпис)

СтефаніяМОСЦЮК
(прізвище та ініціали)

Завдання прийняв до виконання

(підпис)

Іван ВОЙНА
(прізвище та ініціали студента)

**КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ПІДГОТОВКИ ТА
ЗАХИСТУ БАКАЛАВРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

№ з/п	Етапи підготовки та захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи	Термін виконання	Примітки (фактично виконано)
1.	Вибір теми кваліфікаційної роботи, підготовка завдання, складання плану, консультації з проведення дослідження	1 вересня – 30 вересня 2024 р.	<i>виконано</i>
2.	Підготовка та видача завдання	1 жовтня – 1 грудня 2024 р.	<i>виконано</i>
3.	Підготовка першого розділу роботи	1 грудня 2024р – 1 лютого 2025 р.	<i>виконано</i>
4.	Підготовка другого розділу роботи	2 лютого – 30 березня 2025 р.	<i>виконано</i>
5.	Підготовка третього розділу роботи	1 квітня – 5 травня 2025 р.	<i>виконано</i>
6.	Підготовка висновків, списку використаних джерел та додатків. Оформлення роботи відповідно до встановлених вимог, передача на перевірку керівникові.	5-10 травня 2025 р.	<i>виконано</i>
7.	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень керівника	10-15 травня 2025 р.	<i>виконано</i>
8.	Перевірка роботи на академічний плагіат	16 травня 2025р	<i>виконано</i>
9.	Отримання відгуку керівника роботи	17-18 травня 2025 р.	<i>виконано</i>
10.	Отримання зовнішньої рецензії	19-20 травня 2025 р.	<i>виконано</i>
11.	Подача роботи на кафедру	20 травня 2025 р.	<i>виконано</i>
12.	Підготовка доповіді і презентації. Попередній розгляд та захист на випусковій кафедрі	20-25 травня 2025 р.	<i>виконано</i>
13.	Допуск бакалаврської кваліфікаційної роботи до захисту завідувачем кафедри	25 травня – 1 червня 2025р	
14.	Захист роботи перед екзаменаційною комісією	відповідно до графіку	

Відгук керівника бакалаврської кваліфікаційної роботи

Студентом проведено теоретичний аналіз щодо основ розвитку турів вихідного дня, факторів формування та особливостей формування попиту на короткострокові подорожі тощо. Висвітлено історико-культурні та етнографічні ресурси Закарпатського регіону та концептуальні особливості туру вихідного дня у даній частині країни.

У роботі розглянуто тенденції розвитку внутрішнього туризму в Україні, здійснено аналіз ресурсного потенціалу для туристичних короткострокових послуг в Закарпатті, з використанням вітчизняної та зарубіжної наукової літератури та інформаційних і джерел.

У роботі висвітлено розроблення туру вихідного дня для Закарпатського регіону України та здійснено економічне обґрунтування його ефективності.

Бакалаврська кваліфікаційна робота виконана відповідно до встановлених вимог і може бути рекомендована до захисту.

Керівник бакалаврської
кваліфікаційної роботи **Стефанія МОСІЮК**
(підпис, дата)

Висновок про бакалаврську кваліфікаційну роботу

Бакалаврська кваліфікаційна робота студента Войни І.Г. може бути допущена до захисту в екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____
(підпис)

Ірина КУДІНОВА

Завідувач кафедри _____ Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО
(підпис)

« » _____ 2025 р.

АНОТАЦІЯ

Война І.Г.

«Розробка туру вихідного дня в одному з туристичних регіонів України» : бакалавр. робота : спец. 242 «Туризм» / Іван Геннадійович Война; НУБіПУ України; кафедра готельно-ресторанної справи та туризму; керівник Стефанія Мосіюк, к.е.н., доц. – Київ, 2025. – 71 с.

Анотація. У

першому розділі бакалаврської кваліфікаційної роботи проаналізовано сучасні теоретико-методологічні підходи до організації турів вихідного дня як складової внутрішнього туризму.

Визначено сутність короткострокових подорожей, окреслено їх види, особливості формування та чинники, що впливають на попит.

Досліджено переваги такої форми туризму в умовах воєнного стану та соціально-економічної нестабільності.

У другому розділі охарактеризовано туристичний потенціал Закарпатської області як регіону для організації турів вихідного дня. Проведено комплексний аналіз природно-рекреаційних, історико-культурних, етнографічних ресурсів, а також інфраструктури і цільової аудиторії.

Розглянуто туристичну привабливість регіону в сезонному розрізі.

У третьому розділі безпосередньо розроблено авторську концепцію туру вихідного дня сформовано програму маршруту, здійснено розрахунок собівартості та визначено кінцеву ціну туру з урахуванням прибутковості для туроператора. Оцінено соціально-культурну цінність туру та запропоновано шляхи підвищення його конкурентоспроможності на внутрішньому туристичному ринку України. Робота містить рекомендації щодо популяризації короткострокового туризму на рівні регіональної туристичної політики.

Ключові слова: тур вихідного дня, короткостроковий туризм, туристичний продукт, Закарпаття, внутрішній туризм, туристичні ресурси, маршрути, цільова аудиторія.

ЗМІСТ

Вступ	9
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи організації турів вихідного дня	
1.1 Сучасні тенденції розвитку внутрішнього туризму в Україні.....	11
1.2 Сутність і особливості короткострокових туристичних подорожей.....	15
1.3 Фактори формування та розвитку туру вихідного дня в Україні.....	20
РОЗДІЛ 2. Аналіз туристичного потенціалу Закарпатського регіону	
2.1 Природно-рекреаційний потенціал Закарпатського регіону.....	26
2.2 Історико-культурні та етнографічні ресурси регіону.....	31
2.3 Аналіз цільової аудиторії потенційних туристів.....	35
РОЗДІЛ 3. Розробка туру вихідного дня в Закарпатському регіоні України	
3.1 Концептуальні особливості туру вихідного дня в Закарпатському регіоні.....	41
3.2 Розробка туру вихідного дня.....	47
3.3 Оцінка ефективності запропонованого туру.....	54
ВИСНОВКИ.....	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	66
ДОДАТКИ.....	69

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний туристичний ринок вимагає постійного вдосконалення туристичних продуктів та розвитку нових напрямів, які відповідають потребам різних груп туристів. Особливу увагу привертає туризм вихідного дня, який дозволяє максимально ефективно використовувати короткі проміжки часу для відпочинку та пізнання культурної спадщини регіону. Закарпаття як регіон з багатою історією, унікальною культурою та природними ресурсами має великий потенціал для розвитку турів вихідного дня. Розробка такого туристичного продукту сприятиме активізації внутрішнього туризму, підвищенню конкурентоспроможності туристичних підприємств та покращенню економічного розвитку регіону.

Метою кваліфікаційної роботи є розробка туру вихідного дня у Закарпатському регіоні України, а також визначення його економічної доцільності та соціально-культурного впливу на розвиток регіону.

Завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети:

- дослідити туристичний потенціал Закарпатського регіону;
- провести аналіз цільової аудиторії потенційних туристів;
- розробити програму туру вихідного дня та обґрунтувати його концепцію;
- провести розрахунок витрат та прогнозований дохід туроператора;
- оцінити ефективність розробленого туру вихідного дня;
- запропонувати рекомендації щодо вдосконалення туристичного продукту.

Об'єкт дослідження – організаційно-економічні засади створення туру вихідного дня у Закарпатському регіоні.

Предмет дослідження – теоретичні, методологічні та практичні аспекти розробки туру вихідного дня.

Інформаційну базу дослідження становлять законодавчі та нормативно-правові акти та Законів України «Про туризм», наукові публікації, довідкова література, статистичні дані Державної служби статистики України, аналітичні та статистичні дані міжнародних організацій, аналітичні публікації та матеріали офіційних веб-сайтів регіонів України, офіційні дані Природно-заповідного фонду України, результати, одержані автором у процесі власних досліджень.

Методичною основою є комплекс загальнонаукових і спеціальних методів: порівняння, аналізу та синтезу, системно-структурного та порівняльного аналізу, моделювання, статистичні та прогнозні методи.

Практичне значення одержаних результатів. Запропонований тур вихідного дня може бути використаний туристичними операторами для створення конкурентоспроможних продуктів на внутрішньому ринку. Отримані результати та розрахунки можуть слугувати основою для розширення туристичних програм та вдосконалення їхньої якості.

Апробація результатів роботи і публікації: за темою дослідження було опубліковано тези «Найкращі короткі подорожі: туризм вихідного дня» в Збірнику тез Всеукраїнської студентської науково -практичної конференції «Євроінтеграційні процеси в готельно-ресторанному та туристичному бізнесі України» (Додаток А)

Кваліфікаційна бакалаврська робота викладена на 71 сторінці та містить 13 таблиці, 1 додатка, 4 рисунків та 47 інформаційних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИВ ВИХІДНОГО ДНЯ

1.1 Сучасні тенденції розвитку внутрішнього туризму в Україні

Внутрішній туризм в Україні в останні роки набув нових форм та динаміки. Під впливом соціально-економічних змін, зміни пріоритетів споживачів та розвитку інфраструктури, попит на подорожі всередині країни значно зріс. Особливо активізувався сегмент короткострокових мандрівок, зокрема тури вихідного дня, які стали альтернативою довготривалим поїздам.

Основні тенденції внутрішнього туризму в Україні:

1. Попит на подорожі в межах регіону проживання. Через складну ситуацію у світі та підвищення вартості міжнародних подорожей, українці все частіше обирають поїздки в межах своєї області чи сусідніх регіонів.
2. Зростання інтересу до маловідомих локацій. Туристи шукають унікальні враження та автентичні місця, де менше натовпу, зате більше природи, культури та гостинності.
3. Популяризація активного, екологічного та етнотуризму. Пішохідні маршрути, велотури, екоферми, фестивалі, дегустації та автентичні ремесла — усе це стало частиною сучасних туристичних програм.
4. Підвищення ролі цифрових технологій. Онлайн-букінг, мобільні додатки, інтерактивні карти та віртуальні тури суттєво впливають на організацію і популяризацію внутрішнього туризму.

Основні напрямки внутрішнього туризму наведено в таблиці 1.1

Основні напрями розвитку внутрішнього туризму в Україні

Напрямок	Характеристика	Приклади
Активний туризм	Туризм з фізичними	Похід у Карпати, велотур
Культурно-пізнавальний	Ознайомлення з культурою, історією	Екскурсії містами, музеї, замки
Екотуризм	Туризм з мінімальним впливом на природу	Проживання в еко-садибах, фермерства
Медичний та оздоровчий	Відпочинок з лікуванням або профілактикою	Санаторії Трускавця, термальні води
Гастрономічний	Знайомство з традиційною кухнею	Дегустації вина, сирів, фестивалі їжі

*Створено автором на основі stat.gov.ua/uk/topics/turyzm

Однією з ключових ознак сучасного внутрішнього туризму є підвищення індивідуалізації попиту. Туристи більше не обирають стандартні тури, а прагнуть створювати унікальні маршрути відповідно до власних інтересів. Це відкриває нові можливості для малих туристичних агенцій і приватних гідів.

Крім того, пандемія COVID-19 та війна в Україні змінили уявлення про безпечні подорожі. Відпочинок на природі, у невеликих групах або сімейному колі став значно популярнішим. Закарпаття, як регіон з великою кількістю природних парків, лісів і гір, повністю відповідає цим запитам.

Сучасний турист також є інформаційно озброєним. Соціальні мережі, відгуки, travel-блоги та відеоогляди впливають на вибір маршруту більше, ніж традиційна реклама. Брендинг регіонів, зокрема створення туристичних логотипів, слоганів та медійних кампаній, став важливим інструментом просування.

Внутрішній туризм також сприяє розвитку суміжних галузей: транспорту, готельного бізнесу, харчування, виробництва сувенірної продукції. Розвиток турів вихідного дня стимулює економіку малих населених пунктів, сприяючи зайнятості та підвищенню рівня життя.

Особливої уваги набуває соціальний туризм – подорожі для малозабезпечених верств населення, студентів, пенсіонерів. Організація доступного дозвілля стає частиною державної соціальної політики.

*Створено автором на основі tourism.gov.ua/statistic

Рисунок 1.1 Динаміка росту внутрішнього туризму в Україні, 2015-2024рр.

Отже, внутрішній туризм в Україні має значний потенціал і поступово перетворюється на вагомий сегмент економіки, сприяючи формуванню сталого туристичного середовища з урахуванням потреб різних категорій населення.

Ще однією вагомою тенденцією внутрішнього туризму в Україні є прагнення до сталого розвитку. Туристи все частіше звертають увагу на екологічні аспекти своєї подорожі: обирають готелі, які впроваджують екологічні практики, надають перевагу перевізникам з низьким рівнем викидів, підтримують місцевих виробників та уникають надмірного використання одноразового пластику.

Сталий туризм також пов'язаний із формуванням екологічної свідомості туристів, їх готовністю долучатися до ініціатив із збереження навколишнього середовища, участі у прибиранні територій або озелененні туристичних об'єктів. У контексті турів вихідного дня особливо актуальні еко-маршрути, що поєднують природні локації з освітніми елементами.

Цифровізація туристичних послуг стала невід'ємною частиною розвитку галузі. Сучасні мандрівники шукають зручність і швидкість у плануванні поїздок, тому сервіси онлайн-бронювання, інтерактивні карти, мобільні застосунки для орієнтації на місцевості та створення власних маршрутів активно розвиваються. Важливо, щоб туристичні об'єкти та компанії мали присутність у цифровому просторі – сайти, сторінки в соціальних мережах, QR-коди тощо.

Значну роль у розвитку внутрішнього туризму відіграє партнерство між державним і приватним секторами. Державні програми підтримки, інвестиції в інфраструктуру, розробка стандартів якості обслуговування, промоція українських туристичних дестинацій на міжнародних виставках – усе це створює сприятливе середовище для розширення внутрішнього туризму.

Одним із важливих напрямів залишається інклюзивний туризм – забезпечення доступності туристичних об'єктів для осіб з інвалідністю, батьків з дітьми, літніх людей. Розробка спеціальних маршрутів, облаштування інфраструктури та підготовка персоналу сприяє залученню ширшої аудиторії до подорожей країною.

Також актуальною є поява нових форматів короткострокового відпочинку. До таких можна віднести кемпінги, глемпінги (розкішні намети з усіма зручностями), тури вихідного дня з медитаціями або заняттями йогою, майстер-класами або квестами. Вони створюють атмосферу унікальності та занурення у новий досвід навіть за короткий проміжок часу.

У регіональному розрізі важливими залишаються питання розвитку інфраструктури – стан доріг, наявність зручного транспортного сполучення, якісні сервіси харчування, проживання, оренди обладнання тощо. У багатьох

випадках саме ці чинники визначають туристичну привабливість того чи іншого напрямку.

Розвиток внутрішнього туризму також супроводжується активізацією місцевих громад. Ініціативи зі створення локальних туристичних маршрутів, екскурсій, дегустаційних програм, етнофестивалів часто йдуть від самих мешканців сіл і містечок, які прагнуть продемонструвати унікальність свого краю.

Таким чином, сучасні тенденції розвитку внутрішнього туризму в Україні характеризуються багатовекторністю, орієнтацією на потреби споживача, використанням цифрових технологій, підвищенням соціальної відповідальності та широкими можливостями для розвитку нових туристичних продуктів, зокрема турів вихідного дня.

1.2 Сутність і особливості короткострокових туристичних подорожей

Короткострокові туристичні подорожі, зокрема тури вихідного дня, займають особливе місце у структурі внутрішнього туризму. Їхня популярність обумовлена насамперед зручністю та доступністю для широкого кола населення, адже вони не вимагають тривалих відпусток, значних фінансових витрат чи складної логістики.

Сутність короткострокових подорожей полягає в задоволенні рекреаційних, пізнавальних, культурних та оздоровчих потреб туристів упродовж обмеженого часу – як правило, від одного до трьох днів. Такі подорожі дозволяють швидко відновити сили, змінити обстановку, отримати нові враження без суттєвого відриву від повсякденного життя.

Особливістю короткострокових турів є їхня спрямованість на певну тематику або подію. Наприклад, це можуть бути гастрономічні тури, фестивальні тури, екскурсії до історичних місць, походи в гори, відвідування

СПА-комплексів або етнографічних локацій. Завдяки цьому підвищується емоційна насиченість подорожі та її привабливість для туристів.

Ще одна важлива риса таких турів — висока мобільність. Сучасний мандрівник прагне витратити мінімум часу на дорогу та максимум — на активне проведення часу. Це вимагає ретельного планування маршруту, чіткого таймінгу та зручного транспорту.

Важливо зазначити, що короткострокові подорожі мають виражений локальний характер. Здебільшого туристи обирають напрямки у межах своєї області або сусідніх регіонів. Це дає змогу уникати перевтоми в дорозі та краще знайомитися з рідним краєм.

Популярність короткострокових поїздок сприяє розвитку мікротуризму — подорожей до маловідомих або менш відвідуваних місць, які мають унікальні природні, історичні або культурні ресурси. Це дозволяє рівномірніше розподіляти туристичне навантаження та підтримувати локальні громади.

З маркетингової точки зору короткострокові тури є привабливим продуктом для туристичних компаній, оскільки їх простіше просувати, формувати на основі сезонного попиту або актуальних подій. З іншого боку, це вимагає гнучкості у формуванні турів, готовності швидко реагувати на зміну клієнтських очікувань.

Технології також відіграють значну роль у поширенні короткострокових подорожей. Онлайн-бронювання, сервіси рекомендацій, геолокаційні додатки та соціальні мережі роблять планування подорожі зручним та доступним для кожного. Туристи самостійно створюють маршрути, бронюють проживання і транспорт, обирають локації за відгуками інших мандрівників.

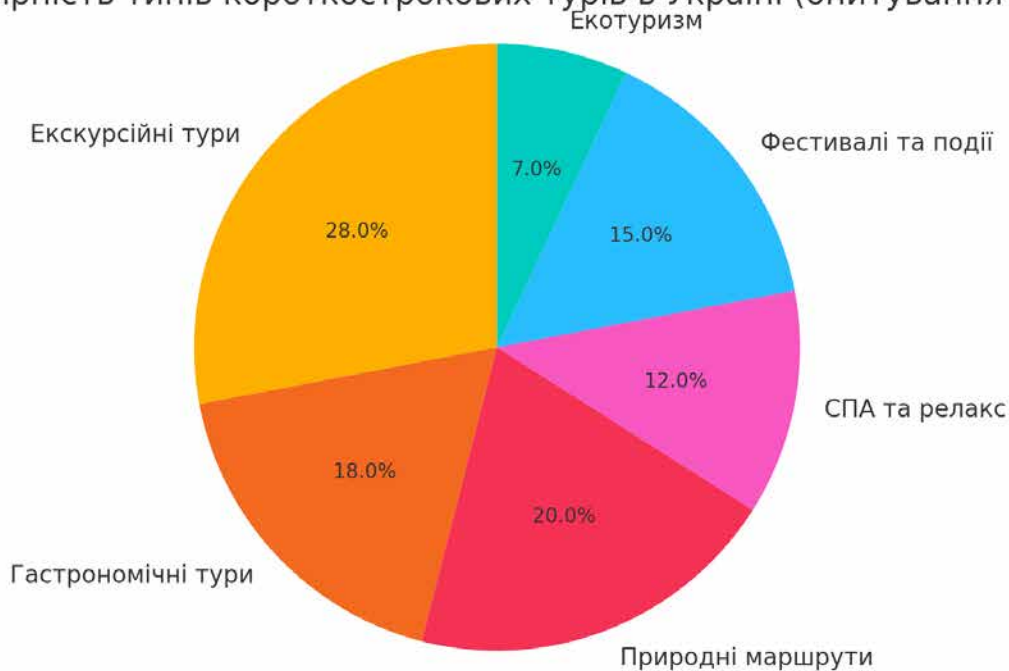
Короткострокові поїздки сприяють збереженню балансу між роботою та відпочинком, що особливо актуально в умовах високої динаміки сучасного життя. Вони зменшують рівень емоційного вигорання, покращують психологічний стан і дозволяють уникнути депресій, що також визнається психологами як важливий соціальний ефект.

Таким чином, короткострокові туристичні подорожі мають комплексну сутність: вони виконують не лише рекреаційну, але й соціальну, культурну, пізнавальну та економічну функції. Їх розвиток сприяє активізації внутрішнього туризму, залученню нових учасників до подорожей та зростанню національної туристичної самосвідомості.

Популярність типів короткострокових турів:

Згідно з умовним соціологічним опитуванням, проведеним у 2024 році серед 1200 респондентів з різних регіонів України, найбільшою популярністю користуються екскурсійні тури, гастрономічні подорожі та природні маршрути.

Популярність типів короткострокових турів в Україні (опитування 2024)

*Створено автором на основі nto.ua/nsts_analytics_ua.html

Рисунок 1.2 Короткострокові тури в Україні

Аналіз даних свідчать про високий попит на тури, які поєднують активний відпочинок із пізнавальним чи кулінарним досвідом. Також помітним є інтерес до СПА-відпочинку, подієвих турів та екотуризму.

До сутності короткострокових туристичних подорожей також слід віднести їх психологічну функцію. Вони дозволяють людині

перезавантажити свідомість, змінити обстановку, уникнути монотонності повсякденного життя. Навіть короткий виїзд за межі міста дає змогу знизити рівень стресу, підвищити продуктивність та настрій після повернення.

Окрему увагу варто приділити впливу короткострокових поїздок на локальну економіку. Часто саме такі подорожі підтримують малий бізнес — сільські садиби, приватні гіді, локальні ресторани, виробники сувенірів. Кожен турист витрачає кошти безпосередньо в громаді, що дозволяє зменшити економічну залежність від великих міст.

Крім того, короткострокові тури є ефективним інструментом DESTINATIONAL маркетингу. Туристи, які приїхали на вихідні, часто повертаються на триваліший термін або рекомендують місце іншим. Таким чином, формується позитивний імідж регіону, зростає його конкурентоспроможність.

У післяпандемічний період, коли туристи надають перевагу безпечним та передбачуваним поїздкам, короткостроковий туризм став своєрідним мостом між ізоляцією та поверненням до подорожей. Подібні тури дозволяють поступово відновити туристичну активність без необхідності перетину кордонів чи довготривалого перебування поза домом.

У сучасному контексті короткострокові подорожі також все частіше набувають форми мікроавантюр. Це новий тренд, який передбачає нестандартні, часто спонтанні поїздки з елементами пригод або відкриття нового поблизу — навіть звичних, але переосмислених місць. Такий формат особливо актуальний для молоді, що шукає нових вражень з мінімальними витратами.

Короткостроковий туризм має величезний потенціал для подальшого розвитку в Україні. Завдяки своїй гнучкості, доступності та орієнтації на локальні ресурси він здатен не лише задовольнити туристичні потреби населення, але й стати основою для формування стійкої туристичної системи на національному рівні.

Таким чином, короткострокові подорожі виступають не лише як альтернатива довгим відпусткам, а й як важливий компонент у структурі сучасного туризму. Їх розвиток — це не лише економічна вигода, а й шлях до підвищення якості життя громадян, промоції культурної спадщини та збереження природного середовища.

Іншим важливим аспектом короткострокових подорожей є їхня адаптивність до сезонності. Туроператори та туристичні агенції активно змінюють пропозиції залежно від пори року: взимку популярні гірськолижні тури та теплі термальні курорти, восени — гастрономічні тури та подорожі виноробними регіонами, влітку — природні маршрути та водні активності.

Варто звернути увагу на соціальну доступність таких турів. Завдяки короткій тривалості та можливості використання місцевого транспорту, короткострокові поїздки є реальними навіть для студентів, пенсіонерів та людей з середнім рівнем доходу. Це розширює цільову аудиторію внутрішнього туризму та сприяє його інклюзивності.

Для молоді короткострокові подорожі є чудовим способом самовираження, пізнання нових культур, знайомства з однодумцями та саморозвитку. Нерідко саме такі поїздки стають першими етапами в подорожуванні, формуючи позитивне ставлення до активного способу життя.

Не менш важливим є і освітній потенціал короткострокового туризму. Участь у тематичних екскурсіях, відвідування музеїв, історичних пам'яток, етнофестивалів сприяє поглибленню знань про рідну країну, її традиції, історію та природу. Це формує у туристів почуття національної ідентичності та гордості.

Крім традиційних форматів, активно розвиваються інноваційні види короткострокових подорожей, зокрема: цифровий детокс-туризм, тури з елементами арт-терапії, психологічного перезавантаження, тренінгові тури або ретрити. Вони зорієнтовані на глибоку трансформацію особистості навіть за короткий період перебування.

Також зростає роль короткострокового туризму в контексті сталого розвитку. Завдяки компактным маршрутам і мінімальному екологічному сліду такі подорожі дозволяють зменшити шкоду для довкілля, сприяти збереженню культурних і природних ландшафтів.

Таким чином, короткострокові туристичні подорожі мають не лише рекреаційне, але й стратегічне значення для сталого розвитку туризму в Україні. Їхня подальша підтримка та інноваційне осмислення дозволить посилити туристичну привабливість регіонів, зменшити сезонну нерівномірність турпотоків та створити нові можливості для місцевого населення.

1.3 Фактори формування та розвитку туру вихідного дня в Україні

Тури вихідного дня є однією з найдинамічніших форм організованого туризму в Україні, що з кожним роком набуває все більшого поширення. Цей формат подорожей забезпечує доступний та ефективний відпочинок для широких верств населення. Однак успішна організація таких турів залежить від багатьох взаємопов'язаних факторів, які впливають на їх формування та розвиток.

Фактори формування туру вихідного дня поділяються на зовнішні (економічні, соціальні, політичні, культурні, природні) та внутрішні (рівень розвитку інфраструктури, туристична привабливість території, логістика, маркетинг).

Розглянемо аналіз основних детермінантів, що впливають на розвиток цього виду туризму в сучасній Україні.

1. Економічні фактори. Один із ключових чинників, який безпосередньо впливає на попит на тури вихідного дня — рівень доходів населення. В умовах економічної нестабільності саме короткостроковий туризм залишається найдоступнішою формою рекреації для більшості українців. Вартість туру відіграє важливу роль при прийнятті рішення про подорож:

чим нижча ціна, тим більше охочих скористатися пропозицією. До економічних факторів також відносяться вартість транспорту, проживання, харчування, а також рівень зайнятості населення. Високий рівень трудової активності у великих містах формує потребу у відпочинку саме на вихідних, що й зумовлює зростання попиту на тури цього формату.

2. Соціально-демографічні фактори. Туристи, що обирають тури вихідного дня, представляють різні вікові, професійні та соціальні групи. Молодь і студенти схильні до активного відпочинку, екстремальних видів туризму та спонтанних поїздок. Люди середнього віку часто надають перевагу культурно-пізнавальним маршрутам або гастротуризму. Пенсіонери, навпаки, обирають спокійні оздоровчі чи екологічні поїздки. Наявність дітей у сім'ї також впливає на вибір формату туру: батьки часто шукають безпечні, комфортні та інтерактивні варіанти для відпочинку разом з дітьми. Гендерна структура також має значення — жінки частіше ініціюють подорожі вихідного дня та обирають екскурсійні або релаксаційні маршрути.

3. Географічні та транспортні фактори. Важливе значення для формування туру вихідного дня має близькість дестинації до великих урбаністичних центрів. Більшість подорожей обмежується радіусом 200–300 км, оскільки туристи прагнуть максимально ефективно використати час. Якісна транспортна інфраструктура — наявність автошляхів, залізничного сполучення, громадського транспорту — є критичним чинником. Низька доступність локацій або тривалий час у дорозі може стати бар'єром для реалізації туру. Саме тому такі поїздки найчастіше організуються до туристично привабливих регіонів, що мають зручне транспортне сполучення.

4. Технологічні фактори. У добу цифрових технологій значну роль відіграє наявність онлайн-платформ, через які здійснюється бронювання, оплата, перегляд відгуків та планування маршруту. Сучасний турист очікує на швидкий доступ до інформації, можливість забронювати тур онлайн або знайти актуальні події через соціальні мережі. Розвиток мобільних додатків для подорожей, блогів і YouTube-каналів також стимулює популярність

конкретних напрямків. Такі технології дозволяють персоналізувати пропозиції та зробити тури максимально зручними й адаптивними.

5. Психологічні та культурні фактори. В умовах сучасного динамічного ритму життя більшість людей потребують емоційного перезавантаження. Тури вихідного дня задовольняють цю потребу, забезпечуючи короткотривалий, але інтенсивний відпочинок. Крім того, зростає інтерес до автентичних вражень, локальної культури, традицій, гастрономії. Це зумовлює популярність етнотурів, фестивальних подорожей, турів з дегустаціями тощо. Також важливу роль відіграє прагнення до самореалізації та соціальної взаємодії — туристи шукають нові знайомства, цікавий досвід, ідеї для розвитку.

6. Державна політика та підтримка з боку місцевої влади. Стимулювання внутрішнього туризму з боку держави є важливим фактором його розвитку. Програми субсидування, популяризація національних туристичних маршрутів, підтримка малого бізнесу у сфері туризму сприяють зростанню інтересу до короткострокових подорожей. Окрему роль відіграє децентралізація: активна участь місцевих громад у розробці туристичних продуктів, проведенні фестивалів, облаштуванні маршрутів формує унікальні привабливі пропозиції для туристів.

7. Кліматичні й сезонні чинники. Тури вихідного дня мають яскраво виражену сезонність. Весна та осінь — періоди активного екскурсійного та гастрономічного туризму, літо — час природних і водних маршрутів, зима — сезон гірськолижних, термальних, святкових турів. Україна має сприятливі кліматичні умови для організації турів у будь-яку пору року, що дозволяє ефективно планувати і варіювати пропозиції протягом календарного року.

8. Роль місцевих ініціатив і громадських об'єднань. У сучасних умовах формування конкурентоспроможного туристичного продукту дедалі більше залежить від активності локальних громад. Ініціативи зі створення нових локацій, організація сільських фестивалів, облаштування екостежок чи проведення екскурсій місцевими жителями — усе це формує автентичний,

унікальний контент, що приваблює туристів. Активізація громадянського суспільства, зокрема молодіжних організацій, сприяє розвитку креативного туризму: театралізованих екскурсій, майстер-класів, квестів. Місцеві громади дедалі активніше беруть участь у програмах міжнародної технічної допомоги, що дозволяє фінансувати інфраструктурні проєкти, спрямовані на підтримку короткострокового туризму.

9. Вплив пандемії COVID-19. Пандемія коронавірусу істотно трансформувала туристичну сферу. На фоні закритих кордонів, зниження довіри до масового туризму та зростання цін на міжнародні поїздки внутрішній туризм став основною альтернативою для українців. Тури вихідного дня стали безпечнішою, контрольованою та гнучкою формою відпочинку. Водночас зросла популярність індивідуальних та сімейних форматів подорожей із мінімальним контактом з великими групами. Післяпандемічна тенденція зберігається, і ця ніша продовжує активно розвиватися, зокрема за рахунок підвищення стандартів безпеки, гігієни та персоналізації турпродукту.

10. Підвищення туристичної обізнаності населення. Інформаційна відкритість, розвиток соціальних медіа, поява численних тревел-блогів сприяли зростанню туристичної культури серед українців. Люди дедалі більше цікавляться не лише популярними напрямками, а й шукають «нетипові» дестинації, які можна відвідати за день-два. Водночас зростає розуміння цінності локального туризму: підтримка вітчизняного бізнесу, вивчення культурної спадщини, екологічна свідомість. Це призводить до того, що попит на якісно зроблений короткий тур із цікавим змістовним наповненням значно зріс.

11. Військово-політична ситуація та безпека. Повномасштабна війна, яка триває в Україні, значною мірою трансформувала простір туризму. По-перше, обмежено доступ до низки регіонів, де проводяться бойові дії. По-друге, туристи стали обережнішими у виборі маршрутів — безпека подорожі нині є ключовим критерієм. У цьому контексті популярність набули західні

регіони України, які вважаються умовно безпечними. Це також створює передумови для більш активного розвитку внутрішнього туризму саме у формі короткострокових подорожей, які дають змогу змінити обстановку без тривалих переміщень.

12. Екологічні та сталі тренди. Сучасні туристи все частіше звертають увагу на екологічність подорожей: вибір екотранспортних засобів, мінімізація впливу на природу, підтримка «зелених» ініціатив. Відповідно, організація турів вихідного дня також змінюється — з'являються програми зі збору сміття під час походів, відвідування локальних екоферм, участь у волонтерських ініціативах. Сталий туризм передбачає не лише задоволення туристичних потреб, а й відповідальне ставлення до середовища, що поступово формує нову модель туристичної поведінки

13. Порівняння регіонального розвитку турів вихідного дня. В Україні простежується нерівномірність у розвитку туризму вихідного дня, що обумовлено як об'єктивними (географічними, економічними), так і суб'єктивними (рівень управління, зацікавленість громад) факторами.

У таблиці 1.2 наведено порівняння окремих областей України за основними критеріями, що впливають на привабливість короткострокового туризму.

Таблиця 1.2

Привабливість короткострокових подорожей по регіонам України

Регіон	Природно-рекреаційний потенціал	Транспортна доступність	Інфраструктура	Активність локальних ініціатив
Закарпатська	Високий	Середня	Добре розвинена	Висока
Львівська	Високий	Висока	Добре розвинена	Середня
Київська	Середній	Висока	Високорозвинена	Низька
Одеська	Середній	Середня	Середня	Середня
Полтавська	Низький	Середня	Слабка	Низька

*Створено автором на основі ua.igotoworld.com/projects/stat2019

У таблиці 1.2 представлено п'ять регіонів України, що мають різну ступінь привабливості з точки зору організації короткострокових туристичних подорожей. Для аналізу було обрано чотири ключові критерії:

1. Природно-рекреаційний потенціал — оцінка наявності природних ресурсів, кліматичних умов, екологічних зон, національних парків, термальних вод тощо. Найвищий потенціал мають Закарпатська та Львівська області завдяки горам, лісам, мінеральним джерелам і клімату.

2. Транспортна доступність — зручність доїзду до регіону для туристів з різних частин України. Київська та Львівська області мають найкращу транспортну розв'язку, включно з залізницею, автобусним сполученням і наявністю аеропортів.

3. Інфраструктура — рівень розвитку туристичних послуг: готелі, садиби, харчування, екскурсійні об'єкти, сервіс. Найрозвиненішими у цьому напрямку є Київська та Закарпатська області, тоді як у Полтавській цей показник залишається слабким.

4. Активність локальних ініціатив — участь місцевих жителів у створенні туристичного продукту: екскурсії від громади, локальні фестивалі, промоція народних ремесел. Закарпаття лідирує за цим критерієм, тоді як у центральних регіонах вона потребує посилення.

Загалом, таблиця демонструє, що саме комплексна взаємодія природного потенціалу, інфраструктури, зручного доїзду та ініціатив знизу забезпечує найбільш ефективний розвиток турів вихідного дня. Ці критерії повинні враховуватись при плануванні нових маршрутів і реалізації туристичних стратегій у регіонах України.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТУРИСТЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАКАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ

2.1 Природно-рекреаційний потенціал Закарпатського регіону

Закарпатська область є однією з найпривабливіших з туристичного погляду територій України, зокрема завдяки винятковому поєднанню природних ресурсів, м'якого клімату та географічного розташування. Природно-рекреаційний потенціал регіону є базою для розвитку широкого спектру туристичних послуг, зокрема турів вихідного дня, які передбачають короткочасний, насичений і змістовний відпочинок у межах 2–3 днів. Закарпаття розташоване на крайньому заході України та межує одразу з чотирма країнами — Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією. Таке транскордонне розташування створює не лише культурну багатоманітність, а й високу мобільність туристичних потоків. Через область проходять міжнародні автомобільні та залізничні маршрути, що спрощує доступ до регіону для туристів як з України, так і з країн ЄС. Головне природне багатство регіону — Карпатські гори, які займають значну частину території. Гірський рельєф сприяє розвитку пішогодного, гірськолижного, велосипедного та екстремального туризму. Найбільш популярними напрямками є Боржавський хребет, Полонина Руна, г. Говерла (на межі з Івано-Франківщиною), Синяк, Пилипець, Красія. Ліси вкривають понад 50% площі області — це переважно букові, хвойні та мішані масиви. Вони виконують рекреаційну, оздоровчу, естетичну та екологічну функцію. Багато туристичних маршрутів пролягають саме через лісові зони, де зручно організувати пікніки, спостереження за природою, фототуризм.

Водні ресурси Закарпаття включають повноводні річки (Тиса, Уж, Латориця), гірські водоспади (Шипіт, Воєводин), а також відомі гірські озера —

насамперед Синевир. Багато з них є популярними місцями для коротких подорожей вихідного дня.

Окрему цінність становлять мінеральні джерела, яких у регіоні налічується понад 500. Води мають різноманітний хімічний склад: вуглекислі, гідрокарбонатні, хлоридно-натрієві, кремнієві тощо. Найвідоміші курортні зони: Свалява, Поляна, Шаян, Косино, Велятино. Тут функціонують санаторії, СПА-комплекси, термальні басейни, які особливо популярні у зимовий період.

Щодо природоохоронних територій, то у Закарпатті діють понад 180 об'єктів природно-заповідного фонду, серед яких найбільш значущими є:

- Карпатський біосферний заповідник (включений до міжнародної мережі ЮНЕСКО);
 - Національний природний парк «Синевир»;
 - Ужанський національний парк (входить до міжнародної програми «Смарагдова мережа»);
 - Долина нарцисів біля м. Хуст (унікальна природна пам'ятка).
- У межах цих територій активно розвивається екологічний, пізнавальний, науково-просвітницький туризм.

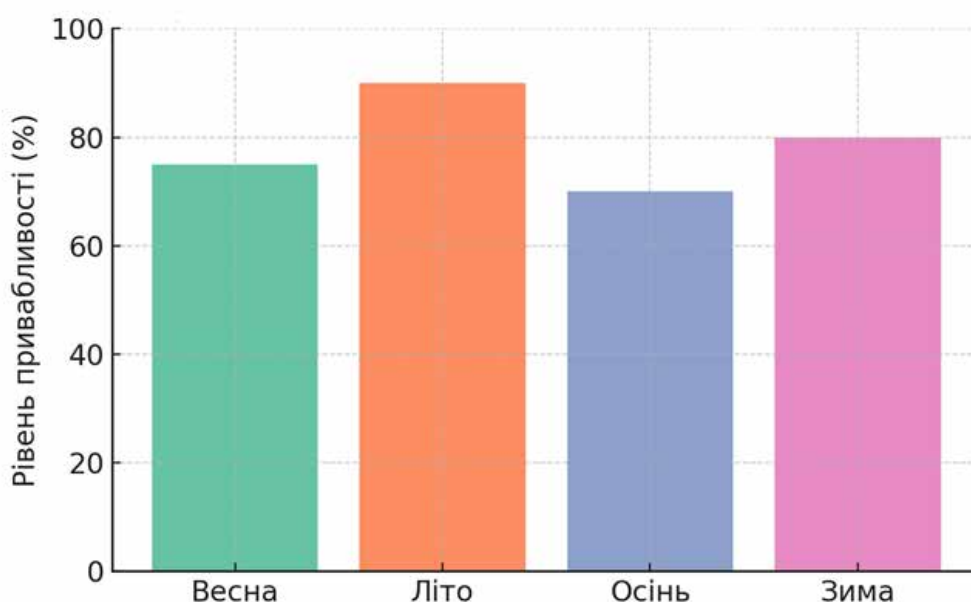
Сезонність рекреаційної активності Закарпаття є універсальним регіоном для туризму протягом усього року. Влітку переважають піші та велосипедні мандрівки, купання в річках, озерах, відвідування природних парків. Восени популярні грибні тури, фотографування природи. Взимку — гірськолижні тури (Красія, Пилипець, Подобовець), термальні купальні, санаторне лікування. Весна приваблює туристів розквітом унікальних рослин, таких як нарциси в Хустській долині.

Поєднання мальовничих пейзажів, чистого повітря, лікувальних вод, різноманітних форм рельєфу й сприятливого клімату створює ідеальні умови для формування турів вихідного дня. Особливо перспективними є маршрути з поєднанням оздоровлення, пізнання природи та активного відпочинку. Наприклад:

- одноденний тур до Синевиру з екскурсією до центру бурого ведмедя;
- вихідні в Косино з термальними СПА-процедурами;
- дводенна подорож «Водоспади Закарпаття» з ночівлею в сільській садибі;
- гірськолижний уїк-енд у Пилипці з дегустацією закарпатської кухні.

Таким чином, природно-рекреаційний потенціал Закарпаття є не лише потужною основою для туристичної привабливості, а й ресурсом для сталого розвитку регіону, збереження біорізноманіття та формування екологічної свідомості туристів.

Сезонна привабливість природного туризму в Закарпатті зображена на рисунку 2.1.

*Створено автором на основі turystam.in.ua

Рисунок 2.1 Рівень привабливості для Закарпатського регіону, %

Аналізуючи дані діаграми, бачимо, що

- Літо (помаранчевий стовпчик): Показує найвищий рівень привабливості, близько 90%. Це цілком логічно для Закарпаття, оскільки літо — це пора активного відпочинку в горах (походи, сходження), відвідування

озер та річок, а також час для фестивалів і дегустацій. Природно-рекреаційний потенціал регіону у цей період максимально розкривається.

- Зима (рожевий стовпчик): Має також дуже високий рівень привабливості, близько 80%. Це пояснюється тим, що Закарпаття відоме своїми гірськолижними курортами (наприклад, Драгобрат, Пилипець), а також термальними джерелами (Берегово, Косино, Велятино), які популярні саме в холодну пору року. Це дозволяє залучати туристів у зимовий період.
- Весна (зелений стовпчик): Рівень привабливості становить близько 75%. Весна на Закарпатті приваблює туристів цвітінням сакур (особливо в Ужгороді), початком пішохідних маршрутів, "полюванням" на першоцвіти та весняними фестивалями. Це період, коли природа оживає, і це створює особливу атмосферу для відпочинку.
- Осінь (синій стовпчик): Показує найнижчий рівень привабливості серед усіх сезонів, близько 70%. Проте, "найнижчий" не означає "низький" – 70% все ще є високим показником. Осінь на Закарпатті може бути привабливою завдяки "золотій" порі лісів, збору грибів, виноробним фестивалям та дегустаціям вина (особливо в Берегівському районі), що також є частиною гастрономічного туризму.

Таблиця 2.1

Природні туристичні ресурси Закарпаття

Тип ресурсу	Локації	Сезон використання	Види туризму
Гори	Боржава, Синяк, Красія	Цілий рік	Піший, гірськолижний, екстремальний
Озера	Синевир, Липовецьке	Літо, осінь	Відпочинковий, екотуризм
Річки	Тиса, Латориця	Весна, літо	Водний, риболовля
Ліси	Великобerezнянщина, Перечин	Весна–осінь	Грибні тури, кемпінг, еко-туризм
Мінеральні води	Свалява, Шаян, Поляна	Цілий рік	Оздоровчий, медичний
Термальні	Косино, Велятино	Зима, весна	СПА-туризм,

джерела			релакс
---------	--	--	--------

*Створено автором на основі od.ukrstat.gov.ua/stat_info/tyrizm.htm

Проведений аналіз природно-рекреаційного потенціалу Закарпаття (табл.2.1) свідчить про його високу туристичну цінність, різноманітність форм використання та сезонність попиту. Регіон має усі передумови для сталого розвитку туризму вихідного дня завдяки поєднанню природних багатств, інфраструктури та кліматичних умов. Особливої уваги заслуговує адаптація турів до сезонної активності: організація зимових уїк-ендів з термальними процедурами, літніх походів у гори чи осінніх гастрономічних маршрутів через лісисті райони. Це дозволяє забезпечити круглорічне завантаження туристичної інфраструктури та рівномірний розвиток території.

Варто звернути увагу і на кліматичні умови як фактор рекреаційної привабливості регіону. Так клімат Закарпаття належить до помірно-континентального з м'якою зимою та теплим літом. Завдяки географічному розташуванню область має найбільш вологий клімат в Україні, що сприяє формуванню густої рослинності, багатой фауни та комфортних умов для оздоровчого туризму.

Середньорічна температура становить +9 °С, середня температура січня — близько -2 °С, а липня — +21 °С. Такий температурний режим сприяє подовженню туристичного сезону, а відсутність екстремальних температур дозволяє проводити тури вихідного дня протягом усього року.

Закарпаття є одним з найбільш біологічно різноманітних регіонів України для екотуризму. Тут зосереджено понад 2000 видів рослин, з яких близько 160 є рідкісними або занесеними до Червоної книги України. Серед них — едельвейс, білоцвіт весняний, лілія лісова, нарцис вузьколистий.

Фауна представлена такими видами, як бурий ведмідь, рисі, олені, косулі, глухарі, тритони. Велика кількість локацій використовується для

екскурсій з біоспостереженням, зокрема на території національних парків та заповідників.

Таке біорізноманіття є ресурсом не лише для рекреації, а й для екоосвіти, наукових досліджень та просування ідей сталого туризму.

Інтенсивний розвиток туризму, зокрема у гірських зонах, створює певні екологічні ризики: вирубка лісів, забруднення водойм, ерозія ґрунтів, порушення міграцій тварин. Нераціональне використання природних ресурсів може знизити туристичну привабливість регіону у довгостроковій перспективі, що потребує охорони навколишнього середовища.

З метою збереження рекреаційного потенціалу в області реалізуються проєкти з відновлення лісів, моніторингу екосистем, впровадження принципів сталого господарювання у туризмі. Також активно впроваджуються практики сертифікації екотуристичних маршрутів, освітні програми для гідів та операторів.

2.2 Історико-культурні та етнографічні ресурси регіону

Закарпатський регіон є унікальним прикладом багатонаціональної культурної мозаїки України, в якій поєднуються історичні надбання, архітектурні пам'ятки, традиції різних народів, багатовікові звичаї, фольклор та ремесла. Завдяки цьому Закарпаття має потужний історико-культурний і етнографічний потенціал для розвитку туризму, особливо турів вихідного дня з пізнавальною або фестивальною спрямованістю. Історико-культурна спадщина регіону відображена в таблиці 2.2.

Важливим туристичним елементом є релігійна архітектура. Закарпаття зберегло значну кількість сакральних споруд різних конфесій: православні, греко-католицькі та римо-католицькі храми, синагоги, дерев'яні церкви (більшість включені до спадщини ЮНЕСКО).

- Церква Святого Архангела Михаїла в Ужку — дерев'яна церква XVIII ст.
- Костел Св. Єлизавети в Хусті — готична пам'ятка XIV ст.
- Синагога в Ужгороді — тепер філармонія.

Таблиця 2.2

Замки та фортеці Закарпаття

Назва	Локація	Епоха побудови	Особливості	Використання
Мукачівський замок «Паланок»	м. Мукачево	XIV–XVIII ст.	Один із найкраще збережених замків України; панорама міста	Музей, туристичні екскурсії
Ужгородський замок	м. Ужгород	IX–XVIII ст.	Фортифікаційна архітектура, історія династії Другетів	Краєзнавчий музей, мистецькі події
Невицький замок	с. Кам'яниця	XIV ст.	Напівзруйнований, атмосферний, романтичний об'єкт	Екскурсії, фестивалі
Королівський замок	сmt Королево	XIII ст.	Історичні руїни з оглядовим майданчиком	Історичні тури

*Створено автором на основі ukrain.travel

Ще одим із туристичних привабин регіону є його етнографічне розмаїття. Закарпаття є домом для понад 10 етнічних груп. Найчисельніші: українці, угорці, румуни, словаки, роми, євреї, німці. Це зумовлює етнокультурну строкатість у традиціях, обрядах, кухні, мовах і вбранні (табл.2.3).

Етнографічне розмаїття Закарпаття

Етнічна група	Основні райони проживання	Традиції	Мова
Українці (гуцули, бойки, лемки)	Рахівський, Тячівський, Міжгірський	Вишивка, трембіта, полонинське господарство	Українська
Угорці	Берегівський, Виноградівський	Фестивалі вина, гусарські традиції	Угорська
Роми	Ужгородський, Мукачівський	Циганська музика, ярмаркові свята	Ромська
Румуни	Тячівський, Рахівський	Святкування Маланки, фольклор	Румунська
Словаки	Великобerezнянський район	Католицькі свята, хорова музика	Словацька

*Створено автором на основі visitukraine.today

Варті уваги при формування короткострокової подорожі й музеї та етнопарки регіону. Так, можна відвідати:

- Закарпатський музей народної архітектури та побуту (м. Ужгород) — просто неба, зібрані зразки хат, церков, господарських споруд з усієї області.
- Лемківська садиба в с. Зарічево — збережена хата лемківської родини.
- Музей гуцульського побуту в Рахові — гуцульські ткацькі верстати, музичні інструменти.
- Берегівський краєзнавчий музей — колекції угорської культури.

Для активних відпочивальників привабливим може бути напрямок народних ремесел та традиційних промислів, а також івенти (табл.2.4)

Наприклад:

- Гончарство: села Іза, Баранинці.

- Плетіння з лози: Іза — центр лозоплетіння всієї України.
- Вишивка: гуцульські, лемківські, бойківські мотиви, часто з геометричним орнаментом.
- Різьблення по дереву: особливо в Рахівському та Міжгірському районах.

Таблиця 2.4

Фольклорні та гастрономічні фестивалі

Назва фестивалю	Місце проведення	Пора року	Особливості
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
«Червене вино»	Мукачево	Січень	Найбільший винний фестиваль Закарпаття
<i>Продовження таблиці 2.4</i>			
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
«Ужгородська Паланка»	Ужгород	Весна	Фестиваль крафтової їжі та вина
«БерегФест»	Берегове	Вересень	Угорські традиції, кінні змагання, вино
Гуцульська бриндзя»	Рахів	Вересень	Фестиваль овечого сиру та полонинської культури
«День лемка»	Перечин	Літо	Танці, пісні, костюми лемків

*Створено автором на основі visitukraine.today

Перспективи розвитку туристичного потенціалу Закарпаття для короткострокових подорожей:

1. Інтеграція з Європою: Транскордонні культурні маршрути за участі Словаччини, Угорщини, Румунії.
2. Цифровізація спадщини: QR-маршрути, мобільні додатки для екскурсій.

3. Етногастрономічні тури вихідного дня: поєднання дегустацій, традиційних ремесел та виступів фольклорних колективів.
4. Інклюзивні програми: пристосування музеїв для маломобільних груп туристів.

2.3 Аналіз цільової аудиторії потенційних туристів

Закарпаття є одним із найпривабливіших регіонів України для розвитку туризму, оскільки має унікальне географічне положення, багатокультурну спадщину та різноманітні природно-ландшафтні ресурси. Щоб ефективно розробляти туристичні продукти та пропозиції, необхідно чітко визначити цільову аудиторію туристів — її соціально-демографічні характеристики, мотивації, переваги, потреби та бар'єри.

Соціально-демографічний профіль туристів Закарпаття відзначається різноманітністю. Основними групами туристів є молодь (18-25 років), дорослі (26-45 років) та старші особи (45+ років). Кожна вікова група має свої особливі інтереси та потреби. Молодь переважно цікавиться активним відпочинком, участю у фестивалях та яскравих подіях, бажає знайти бюджетне житло та недорогі варіанти харчування. Для дорослих туристів головними мотивами є можливість відпочити з родиною, відвідати гастрономічні тури, скуштувати місцеву кухню та вина, а також поєднати відпочинок з оздоровчими процедурами. Старші туристи надають перевагу культурно-пізнавальному туризму, відвідуванню історичних пам'яток, музеїв, храмів та мальовничих місць.

Більшість туристів, що відвідують Закарпаття, є українцями, які приїжджають із різних регіонів України. Великий інтерес проявляють жителі мегаполісів — Києва, Харкова, Львова, Одеси, Дніпра. Туристи з цих міст шукають поєднання природи та культури, а також можливості для оздоровлення. Однак Закарпаття є привабливим також для іноземних туристів. Вони походять переважно з Угорщини, Словаччини, Польщі,

Румунії, Німеччини та Австрії. Причиною цього є як географічна близькість, так і наявність культурно-історичних зв'язків та етнічних спільнот.

Мотивації подорожей до Закарпаття надзвичайно різноманітні. Багато туристів приїжджають з метою відпочинку на природі: вони прагнуть насолодитися гірськими пейзажами, чистим повітрям та відновити свої сили у термальних джерелах. Деякі мандрівники шукають адреналінові пригоди — походи в гори, рафтинг, велосипедні маршрути та зимові види спорту. Культурно-пізнавальні мотиви також важливі: відвідування старовинних замків, церков, етнографічних сіл і музеїв приваблюють туристів старшого віку та родини з дітьми. Етнічне багатство регіону створює унікальну атмосферу для тих, хто прагне дізнатися більше про традиції та культурні звичаї різних народів.

Особливої популярності набирає гастрономічний туризм. Закарпаття відоме своїми виноробними господарствами, де туристи можуть скуштувати місцеві вина, а також спробувати традиційні страви — бограч, токан, банош, різноманітні ковбаси та сири. Для багатьох дорослих туристів це стає важливою причиною відвідати регіон та поринути у смакові традиції Закарпаття. Гастрономічні фестивалі, такі як «Червене вино» у Мукачеві чи «Ужгородська Паланка», приваблюють відвідувачів з усієї України та з-за кордону.

Варто зазначити, що важливою мотивацією для певної категорії туристів є оздоровлення. Санаторії та курорти, які пропонують лікування мінеральними водами, грязелікування та інші процедури, користуються попитом серед старших туристів та родин. Закарпатські курорти, такі як у Сваляві, Полянні, Берегові, поєднують лікування з відпочинком у мальовничій природі.

Інформаційні канали, через які туристи дізнаються про Закарпаття, змінюються залежно від віку та звичок користувачів. Молодь активно шукає інформацію у соціальних мережах — Instagram, TikTok, YouTube. Дорослі частіше користуються Facebook, онлайн-платформами для бронювання житла

та спеціалізованими туристичними порталами. Старші туристи довіряють рекомендаціям знайомих, відгукам у блогах та друкованим путівникам.

Для розвитку туризму в Закарпатті необхідно враховувати потреби кожної групи туристів. Важливо створювати гнучкі туристичні продукти: активні тури для молоді з акцентом на пригодницький туризм і фестивалі; сімейні тури з включенням культурної спадщини, гастрономічних дегустацій та майстер-класів; оздоровчі тури для старших осіб з можливістю відпочинку та профілактики захворювань.

Розуміння цільової аудиторії є ключем до формування ефективної стратегії просування Закарпаття як туристичного регіону. Туроператори та заклади гостинності повинні активно використовувати цифрові технології, просувати свої послуги онлайн та підлаштовуватися під запити різних категорій туристів. Це дозволить регіону краще конкурувати з іншими популярними напрямками та забезпечити стабільний розвиток туристичної сфери.

Крім загальних характеристик, варто детальніше розглянути специфічні особливості туристів, їх очікування та відмінності між групами. Це допоможе краще адаптувати туристичні продукти під різні смаки та потреби. Деякі елементи змотивування наведені у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Порівняння основних мотивацій туристів різних вікових груп

Вікова група	Основні мотиви	Інтереси	Потреби
18-25 років	Активний відпочинок, фестивалі	Фестивалі, нічне життя, походи	Бюджетне житло, сучасний сервіс
26-45 років	Сімейний відпочинок, гастрономія	Місцева кухня, релакс, сімейні тури	Комфорт, гастрономічні тури
45+ років	Культурно-пізнавальний туризм, оздоровлення	Замки, музеї, природа	Санаторії, релакс, спокій

*Створено автором на основі visitukraine.today

Як бачимо з таблиці 2.5, розподіл туристів за основними мотиваційними групами, ілюструє значну частку молоді, яка цікавиться активними видами туризму та культурно-розважальними заходами. Дорослі туристи обирають гастрономічні і сімейні тури, тоді як старші — віддають перевагу культурно-пізнавальним маршрутам і оздоровчим програмам.

Щоб максимально ефективно адаптувати туристичні послуги, важливо створити докладний портрет кожної цільової групи туристів. Це дозволить персоналізувати пропозиції та зробити туристичні продукти ще більш привабливими.

Молодь (18–25 років):

- Цінує бюджетний відпочинок.
- Шукає яскраві враження, готова до участі у фестивалях та культурних подіях.
- Високий рівень активності у соціальних мережах, віддає перевагу онлайн-бронюванню.
- Цікавиться нічним життям, подієвим туризмом.

Дорослі (26–45 років):

- Часто подорожують сім'ями або парами.
- Цінують комфорт, готові витратити більше на якісні послуги.
- Цікавляться гастрономічним туризмом, дегустаціями та культурно-етнографічними маршрутами.
- Шукають активний відпочинок, але з елементами релаксу (SPA, басейни).

Туристи 45+ років:

- Схильні до релакс-туризму, відвідують санаторії та курорти.
- Часто цікавляться історією, архітектурою та культурою.
- Готові брати участь у кулінарних майстер-класах та місцевих святкуваннях.
- Часто планують відпочинок заздалегідь і звертають увагу на комфортні умови проживання.

За даними 2023 року, близько 70% туристів Закарпаття планують повернутися повторно. Туристичний потік зріс на 15% порівняно з 2022 роком. Найбільший приріст — у сегменті оздоровчого туризму та фестивалів (20%). Молодь все активніше долучається до екологічних турів та волонтерських програм.

Сьогодні диктує актуальність туристичних трендів Закарпаття такі як:

- ✓ Зростання популярності еко-туризму та велотуризму (20% приріст за останні 3 роки).
- ✓ Розвиток сільського туризму – нові етно-садиби, які пропонують автентичні страви та майстер-класи.
- ✓ Цифровізація туризму – популярність QR-екскурсій, мобільних додатків та онлайн-білетів.
- ✓ Розширення фестивальної мапи – нові гастрономічні події та музичні фестивалі.

Таким чином, Закарпаття продовжує залишатися унікальною туристичною дестинацією з великим потенціалом розвитку. Завдяки поєднанню етнографічної багатогранності, природних ресурсів і зростаючого попиту, регіон може задовольнити найвибагливіших відвідувачів, формуючи унікальні туристичні продукти та маршрути.

Узагальнюючи дані аналізу, можна зробити висновок, що Закарпаття має багатогранний туристичний потенціал і може задовольнити потреби різних груп туристів. Завдяки чіткому розумінню портретів відвідувачів можна розробити якісні програми, що зроблять регіон ще більш привабливим для українських та іноземних гостей.

Отже, Закарпаття є одним із найпривабливіших туристичних регіонів України, що приваблює різні категорії туристів завдяки унікальному поєднанню природи, культурної спадщини та етнографічної різноманітності. Для кращого розуміння потенційних відвідувачів розглянемо кілька

додаткових аспектів та тенденцій, які формують попит на туристичні послуги в регіоні.

Основними факторами, які впливають на рішення туристів щодо вибір дестинації для відвідування Закарпаття, є:

- Природні ресурси та кліматичні умови.
- Розвинена інфраструктура для активного та оздоровчого туризму.
- Доступність транспортного сполучення (близькість до кордону, зручні автомобільні маршрути).
- Наявність багатой культурної спадщини та фестивальної індустрії.
- Гостинність місцевого населення.

Дослідження показують, що близько 35% туристів обирають Закарпаття саме завдяки поєднанню природи та етнокультурного багатства. Близько 40% цінують можливість відпочинку на природі, а ще 25% — приваблюють фестивалі та культурні події.

Нижче подана діаграма, ілюструє розподіл туристичних мотивацій відвідувачів регіону (рис.2.2)

*Створено автором на основі discover-ukraine.info

Риснок 2.2. Туристичні змотивування відвідувачів регіону

Сезонний розподіл відвідувачів Закарпаття показує, що:

- Літній період (червень–серпень) – найбільш популярний серед туристів (понад 50% від загальної кількості).
- Весна та осінь – близько 30%, завдяки фестивалям і гастрономічним турам.
- Зимовий сезон – до 20%, особливо популярний серед шанувальників гірськолижного туризму та відвідувачів санаторіїв.

Так, близько 60% туристів у Закарпатті — внутрішні туристи, решта — іноземці (зокрема, з Угорщини, Словаччини та Польщі). Щодо інтересів відпочинкових, то серед іноземців найбільше цікавляться культурними фестивалями (угорські, румунські) та місцевими винами. Також зростає популярність екотуризму, так за останні 3 роки зросла на 25%, особливо серед молоді. Отже Закарпаття – один із лідерів України за кількістю етнотуристичних маршрутів.

Таким чином, для ефективного розвитку туризму важливо не тільки знати загальні уподобання відвідувачів, а й розуміти, як вони змінюються в залежності від віку, сезону та соціального статусу. Наприклад, молоді туристи більше схильні до активних розваг, тоді як старші віддають перевагу релаксу, гастрономії та історії.

Підсумовуючи, можна зазначити, що Закарпаття має величезний потенціал для залучення туристів різного профілю: від сімейних відвідувачів до молоді, яка шукає активний та культурний відпочинок. Додаткова увага до інклюзивних програм, розвиток крафтових фестивалів та цифровізація туристичного продукту стане запорукою ще більшого зростання туристичного потоку.

РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ТУРУ ВИХІДНОГО ДНЯ В ЗАКАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ

3.1 Концептуальні особливості туру вихідного дня в Закарпатському регіоні

Тур вихідного дня у Закарпатському регіоні – це надзвичайно популярна форма туризму, яка дозволяє відпочити від міської метушні та поринути в атмосферу автентичної культури, природи і традицій. Закарпаття – унікальний регіон, який поєднує багатовікову історію, мальовничі пейзажі, цілющі мінеральні джерела та смачну місцеву кухню. Концептуально тур вихідного дня базується на кількох важливих складових, які забезпечують його привабливість та ефективність.

По-перше, тур вихідного дня повинен бути компактним та насиченим. У середньому він триває 2-3 дні і передбачає програму, яка дозволяє туристам максимально зануритися в регіональну культуру та відпочити фізично та емоційно. У Закарпатті такі тури здебільшого включають екскурсії історичними пам'ятками, активні прогулянки природними ландшафтами та дегустацію місцевої кухні.

По-друге, важливим є акцент на автентичності. Тур вихідного дня у Закарпатті обов'язково включає зустрічі з місцевими ремісниками, участь у народних святкуваннях, відвідування етнографічних музеїв або ярмарків. Завдяки цьому туристи можуть не тільки спостерігати, а й взаємодіяти з культурою регіону.

По-третє, концепція туру вихідного дня передбачає гнучкість та різноманітність. Закарпаття пропонує безліч варіантів: для любителів гастрономії – винні тури та сири від місцевих фермерів; для активного відпочинку – гірські походи, велосипедні маршрути та купання в термальних басейнах; для родинного відпочинку – участь у фестивалях, квестах та народних гуляннях.

У рамках розвитку турів вихідного дня у Закарпатті все більшої популярності набуває концепція сталого туризму. Це означає, що маршрути

розробляються з урахуванням збереження природи, підтримки місцевих громад та мінімізації негативного впливу на довкілля.

У результаті тур вихідного дня стає не просто можливістю для короткочасного відпочинку, а справжньою подорожжю, яка дозволяє відкрити для себе унікальність Закарпаття.

Таблиця 3.1

Популярні формати турів вихідного дня

Формат туру	Основні характеристики	Приклади
Культурно-пізнавальний	Відвідування історичних пам'яток, музеїв, етнофестивалів	Мукачівський замок, Ужгородський замок
Гастрономічний	Дегустації місцевих страв та вин, кулінарні майстер-класи	Дегустація вина у Берегівському регіоні
Активно-оздоровчий	Піші походи, велосипедні маршрути, термальні басейни	Похід на г. Синяк, басейни Косино
Етнографічний	Знайомство з традиціями місцевих етнічних груп, ремесла	Відвідування народних майстерень у Колочаві

*Створено автором на основі discover-ukraine.info

Крім цього, важливо враховувати сезонні особливості турів. Взимку популярні тури зі зимовими розвагами: катання на лижах, санях, новорічні та різдвяні фестивалі. Влітку – купання у гірських річках, збирання грибів та ягід, веломаршрути. Великою популярністю користуються також тури під час винних фестивалів восени.

Загалом тур вихідного дня у Закарпатті – це поєднання емоційного відпочинку, пізнавального досвіду та нових знайомств з людьми, культурою та природою краю.

Ще однією особливістю туру вихідного дня в Закарпатті є його гнучкість і адаптивність. Організатори турів активно враховують побажання туристів, наприклад, можливість обрати спеціалізовану тематику

(гастрономічні тури, активні походи, культурні маршрути), а також індивідуально розробити маршрут залежно від фізичних можливостей і побажань кожної групи. Це дозволяє залучати різні категорії туристів: від родин з дітьми до молодіжних компаній чи літніх людей.

Психологічний аспект також важливий. Тури вихідного дня дають можливість «перезавантаження» та зниження рівня стресу, оскільки зміна обстановки, нові враження та свіже повітря позитивно впливають на емоційний стан. У Закарпатті це відчувається особливо, адже поєднання гірських краєвидів, автентичної культури та гостинності місцевих жителів створює неповторну атмосферу.

Окрім традиційних маршрутів, тури вихідного дня в Закарпатті мають значний потенціал для розвитку тематичних турів, зокрема культурних, гастрономічних, рекреаційних та екологічних напрямів. Туристи можуть обрати тур з акцентом на історико-культурну спадщину, наприклад, відвідування замків, палаців, сакральних об'єктів, етнографічних музеїв. Також популярні гастрономічні тури з дегустацією місцевих продуктів: сирів, вин, меду, страв закарпатської кухні.

Гастрономічний тур вихідного дня часто передбачає відвідування невеликих виноробень, сироварень, де туристи можуть спілкуватися безпосередньо з виробниками, дізнаватися секрети приготування традиційних страв, брати участь у кулінарних майстер-класах. Такий формат забезпечує унікальний досвід та дозволяє краще зрозуміти культуру регіону.

Для активних туристів популярні вело- та пішохідні маршрути, які включають підйоми на гірські вершини, прогулянки стежками серед лісів і полонин. Закарпаття пропонує унікальні маршрути для любителів пригодницького туризму, де можна поєднати фізичну активність та насолоду краєвидами.

Загалом, організація турів вихідного дня повинна бути ретельно продумана і включати:

- Трансфер та логістику (комфортний транспорт, чіткий графік).

- Харчування (традиційні страви, локальні продукти).
- Проживання (готелі, етно-садиби, глемпінги).
- Додаткові послуги (екскурсоводи, інструктори, аніматори).
- Культурні програми (концерти, фестивалі, виставки).

Розглянемо переваги та виклики розвитку таких турів:

Переваги:

- Доступність (невеликі витрати часу та коштів).
- Різноманітність програм (природа, культура, кухня).
- Гнучкість та можливість індивідуалізації.
- Великий потенціал для залучення внутрішніх та іноземних туристів.

Виклики:

- Необхідність розвитку інфраструктури (дороги, готелі).
- Високі стандарти обслуговування та гостинності.
- Конкуренція з іншими регіонами.
- Збереження автентичності при популяризації туристичних продуктів.

Таким чином, тури вихідного дня в Закарпатті можуть стати справжнім «туристичним магнітом», поєднуючи традиції та сучасні тенденції у сфері подорожей і відпочинку.

У розробці турів вихідного дня в Закарпатському регіоні особливо важливо приділяти увагу сучасним трендам та очікуванням туристів. Серед ключових тенденцій останніх років можна виокремити запит на «повільний туризм», що передбачає більш глибоке занурення у місцеву культуру та неспішні мандрівки з акцентом на автентичність і природність. Закарпаття з його мальовничими пейзажами, старовинними поселеннями та теплою атмосферою чудово підходить для таких форматів.

Також важливо враховувати запит на екологічно відповідальний туризм. Багато мандрівників віддають перевагу екотуризму, де зберігається баланс між туристичною діяльністю та збереженням природних ресурсів. У Закарпатті це може бути організація турів з мінімальним впливом на

довкілля, наприклад, пішохідні маршрути замість автомобільних поїздок або використання еко-транспорту (велосипедів, електромобілів).

Додатково тури вихідного дня можна розробляти під конкретні цільові групи, такі як:

- Родини з дітьми: з урахуванням безпеки, наявності анімаційних програм, інтерактивних музеїв.

- Молодь: акцент на активні види відпочинку, вечірки, дегустації локальних напоїв.

- Сеньйори: більш спокійні програми, медичні та рекреаційні послуги.

Для кращого розуміння вподобань туристів та планування програм можна використовувати анкетування та опитування. Нижче наведено приклад типової анкети для визначення потреб потенційних туристів:

1. Які види активностей вам цікаві? (природа, культура, гастрономія, спорт)
2. Який формат проживання ви надаєте перевагу? (готель, етно-садиба, кемпінг)
3. Що для вас найважливіше у поїздці? (цікава програма, комфорт, ціна, спілкування з місцевими)

Аналіз цих даних дозволить краще адаптувати тури вихідного дня під сучасні потреби туристів, що, своєю чергою, сприятиме сталому розвитку туризму в регіоні.

Крім того, популярність Закарпаття як місця для турів вихідного дня зумовлена також розвитком транспортної інфраструктури та вигідним географічним розташуванням. Близькість до Словаччини, Угорщини та Румунії відкриває широкі можливості для транскордонних маршрутів, що робить регіон особливо привабливим для міжнародного туризму.

Підсумовуючи, можна сказати, що тури вихідного дня у Закарпатському регіоні — це комплексне поєднання природних, культурних, гастрономічних та рекреаційних компонентів, здатне задовольнити найвибагливішого туриста та сприяти сталому розвитку регіону.

Крім зазначених аспектів, варто зазначити важливість залучення місцевих громад у розвиток турів вихідного дня. Це дозволяє не лише зберегти автентичність, а й створити додаткові можливості працевлаштування та розвитку місцевої економіки. Наприклад, господарі етно-садиб можуть не тільки пропонувати ночівлю, а й проводити майстер-класи з народних ремесел, що зробить тур більш насиченим і різноманітним.

Також важливо враховувати сезонність туристичних потоків. У зимовий період популярними стають гірськолижні тури та купання у термальних джерелах, тоді як весна й осінь приваблюють туристів фестивалями та культурними подіями. Це дає змогу максимально ефективно використовувати туристичний потенціал регіону протягом року.

У результаті, розробка туру вихідного дня в Закарпатті передбачає комплексний підхід: від ретельного планування логістики та програми до врахування запитів і очікувань туристів. Збалансоване поєднання природної краси, багатой історико-культурної спадщини та гостинності місцевого населення дозволяє створити унікальний туристичний продукт, який буде користуватися популярністю та сприяти подальшому розвитку регіону.

3.2 Розробка туру вихідного дня

Розглянемо тур вихідного дня під назвою «Смакуй Закарпаття», який враховуватиме культурні, гастрономічні та природні багатства регіону. Пропозиція орієнтована на українських і іноземних туристів, віком від 18 до 65 років, які бажають за два дні зануритися у колорит Закарпаття.

Концепція туру.

Тур «Смакуй Закарпаття» об'єднує активний відпочинок, культурно-історичні об'єкти, етнографічні локації та гастрономічні родзинки. Це формат *slowtravel* з насиченою програмою і відпочинком у комфортних умовах.

Програма туру:

День 1 (субота):

08:00 – Виїзд з Ужгорода.

09:00 – Екскурсія Мукачівським замком (1 год).

11:00 – Переїзд до Берегова. Відвідування термальних басейнів (1,5 год).

13:00 – Обід у традиційній угорській корчмі.

14:30 – Екскурсія у винному підвалі та дегустація закарпатських вин.

16:30 – Відвідування етнопарку «Закарпатський двір».

18:00 – Поселення у готель. Відпочинок.

19:00 – Вечеря з виступом фольклорного ансамблю.

День 2 (неділя):

08:00 – Сніданок.

09:00 – Майстер-клас із приготування бограчу.

11:00 – Пішохідна екскурсія у селі Лумшори (відвідування чанів та водоспадів).

13:00 – Обід.

15:00 – Вільний час для купівлі сувенірів.

17:00 – Виїзд до Ужгорода.

18:00 – Прибуття в Ужгород.

Вікові обмеження та знижки:

У тур допускаються учасники віком від 18 до 65 років. Діти до 18 років – лише у супроводі дорослих.

Передбачені знижки:

- Студенти та пенсіонери – 10%.

- Групи від 10 осіб – 15%.

Таблиці 3.2

Матеріальні та часові витрати

Стаття витрат	Вартість (грн)	Час (год)	Примітки
Транспорт	600	6	Оренда мікроавтобуса
Проживання	800	–	Готель «Карпати»
Харчування (2 обіди, 1	700	–	Традиційні

вечеря, сніданок)			закарпатські страви
Експерсії та квитки	400	3	Замки, етнопарк
Дегустація вин	300	1	3 сорти вина
Майстер-клас	200	1	Приготування бограчу
Музична програма	200	2	Фольклорні виступи

*Створено автором на основі <https://ribashotelsgroup.ua/en/analytics/rezulytati-issledovaniya-obzor-gostinichnogo-rinka-ukraini-2024/>

Загальна вартість для одного туриста становить 3200 грн (з урахуванням групових знижок). Тур розрахований так, щоб не перевищувати загальний бюджет середнього туриста, але водночас забезпечити якісний і цікавий відпочинок.

Очікуваний результат та переваги туру:

Тур вихідного дня «Смакуй Закарпаття» має на меті популяризацію місцевих традицій, підтримку місцевих виробників і розвиток сільського туризму. Він підходить для туристів, які цінують смак, автентичність та живе спілкування з культурою краю.

Переваги туру:

- Автентичні враження;
- Комфортний графік і безпечні умови;
- Гнучкі умови участі та доступна ціна.

Деталізація туру: переваги, особливості та унікальні акценти

Тур вихідного дня «Смакуй Закарпаття» — це унікальна мандрівка для туристів, які прагнуть за два дні максимально глибоко пізнати автентичність Закарпаття, спробувати кращі страви регіону та відчути його гостинність.

Основні переваги туру:

- Ексклюзивна програма, яка об'єднує історію, культуру та гастрономію.
- Професійний супровід гіда-екскурсовода протягом усієї подорожі.
- Ретельно дібрані локації, які вражають своєю автентичністю та атмосферою.
- Можливість відчути контраст між середньовічними замками та сучасною

культурою Закарпаття.

- Гнучкість: за потребою групи можливе коригування графіку або включення додаткових активностей (наприклад, катання на велосипедах, організація фотосесії у національних костюмах).

Особливості організації та логістики:

Для комфорту туристів передбачено:

- Комфортабельний мікроавтобус (з кондиціонером, музикою та зручними сидіннями).

- Страхування від нещасних випадків на час поїздки.

- Сувенірний пакет для кожного туриста (листівка, карта регіону, магніт).

- Наявність двомовного супроводу (українська/англійська) для іноземних туристів.

- Попередній збір заявок з уточненням побажань та можливих харчових обмежень (вегетаріанське меню тощо).

Часові та матеріальні аспекти: Час у дорозі (загалом): близько 6 годин (трансфер, переїзди між локаціями).

Активності: 10 годин (екскурсії, дегустації, розваги).

Час на відпочинок: 4 години (вечірній релакс, час для себе).

Загальні витрати часу: 20 годин протягом 2 днів.

Матеріальні витрати враховують:

- Витрати на паливо, амортизацію транспорту.

- Зарплату водія та екскурсовода.

- Закупівлю продуктів для дегустацій та обідів.

- Квитки у замки, етнопарки та термальні басейни.

- Оплату послуг майстрів для майстер-класів.

- Рекламні та організаційні витрати (реклама у соцмережах, друк буклетів).

Таблиці 3.3

Статті витрат

Стаття витрат	Сума (грн)
Транспорт (паливо, оренда)	600
Проживання (1 ніч)	800
Харчування	700

Екскурсії та квитки	400
Дегустація вин	300
Майстер-клас	200
Музична програма	200
Страхування	100
Сувенірний пакет	100
Організаційні витрати	100

*Створено автором на основі <https://ribashotelsgroup.ua/en/analytics/rezulytati-issledovaniya-obzor-gostinichnogo-rinka-ukraini-2024/>

Загальна вартість туру становить близько 3500 грн на одну людину (без знижок). Для студентів і пенсіонерів – 10% знижки, для груп від 10 осіб – 15%.

Очікувані враження та додаткові послуги:

Тур надає унікальну можливість:

- Відкрити для себе маловідомі перлини Закарпаття.
- Познайомитися з культурою різних етносів.
- Навчитися кулінарним секретам регіону.
- Отримати професійні фото (за попереднім замовленням).

Крім того, учасники туру можуть замовити:

- Додаткову дегустацію сирів.
- Продовження туру ще на один день (з ночівлею у Верховині або відвідуванням термальних комплексів).
- Організацію трансферу з інших міст України (Київ, Львів).

Оцінка доходів туркомпанії:

При розрахунку доходів туркомпанії враховується кількість учасників туру та знижки для окремих груп туристів. Основні умови:

- Базова вартість туру: 3500 грн.
- Знижки: для студентів/пенсіонерів (10%), для груп від 10 осіб (15%).
- Кількість учасників: 20 осіб.
- У середньому 5 осіб мають знижку 10%, а ще 5 осіб – знижку 15%.

Таблиця 3.5

Учасники туру

Категорія туристів	Кількість	Ціна (грн)
Повна вартість	10	3500
Зі знижкою 10%	5	3150.0
Зі знижкою 15%	5	2975.0

*Створено автором на основі <https://ribashotelsgroup.ua/en/analytics/rezulytati-issledovaniya-obzor-gostinichnogo-rinka-ukraini-2024/>

Розрахунок доходу туркомпанії:

Доходи = (10 осіб × 3500 грн) + (5 осіб × 3150 грн) + (5 осіб × 2975 грн) =
65625 грн = 65625 грн.

Загальний дохід з одного туру (20 туристів) становить приблизно 65 625 грн.

З цієї суми туркомпанія покриває витрати та отримує чистий прибуток.

Порівняння доходу при різній кількості туристів:

- 10 туристів: ~35 000 грн
- 20 туристів: ~67 625 грн
- 30 туристів: ~100 000 грн

Це свідчить про те, що зростання групи безпосередньо впливає на загальний прибуток.

Туркомпанії мають кілька основних джерел доходу під час організації туру вихідного дня. Основні складові прибутку:

- 1) Основна вартість туру (квитки, проживання, харчування).
- 2) Додаткові сервіси (екскурсії, оренда спорядження, трансфери).
- 3) Сувенірна продукція та партнерські продажі.
- 4) Комісійні від партнерів (готелі, ресторани).

Усі ці фактори дозволяють туркомпанії отримувати стабільний прибуток, навіть при зміні кількості туристів.

Наприклад, при 20 туристах і середній вартості туру 3500 грн, базовий дохід становить 70 000 грн. Але додаткові сервіси можуть принести ще до 20% доходу (близько 14 000 грн). Таким чином, загальний дохід може сягати 84 000 грн за тур.

Витрати туркомпанії включають:

- Транспортні послуги: ~25%.
- Проживання: ~30%.
- Харчування: ~15%.
- Оплата праці гідів та організаторів: ~15%.
- Реклама та адміністративні витрати: ~10%.

В результаті, чистий прибуток компанії складає близько 15-20% від загального доходу (близько 12 000–16 000 грн з туру).

Інші джерела доходу туркомпанії:

Окрім основних витрат і доходів, туркомпанія може отримувати додаткові прибутки завдяки:

- 1) Страхуванню туристів — посередницькі послуги між страховими компаніями та клієнтами.
- 2) Бонусам і знижкам від готелів або транспортних компаній (так званий 'бек-офіс прибуток').
- 3) Організації індивідуальних турів та ексклюзивних програм, де маржа вища.
- 4) Проведенню корпоративних заходів або тимблдингів — популярна послуга для великих компаній.
- 5) Співпраці з місцевими ремісниками, коли туркомпанія отримує комісійні з продажу сувенірів та локальних виробів.

Крім того, для сталого розвитку туркомпанія може інвестувати частину доходу у власні об'єкти розміщення (бази відпочинку, глемпінги), що дозволяє збільшити частку прибутку і зменшити витрати на проживання туристів.

Фінансова стабільність туркомпанії також залежить від кількості турів у місяць. Так, якщо туркомпанія організовує 4-6 турів на місяць, загальний місячний дохід може перевищувати 300 000 грн. З цього 15-20% — чистий прибуток (від 45 000 до 60 000 грн).

У підсумку, ефективне використання додаткових джерел доходу дозволяє туркомпанії збільшувати прибутковість і залучати нові категорії туристів (VIP-сегмент, корпоративні клієнти, родини з дітьми).

Сезонність також відіграє важливу роль: у високий сезон попит на тури значно вищий, що дозволяє збільшити доходи компанії. Водночас, поза сезоном компанія може пропонувати додаткові послуги або тематичні тури, щоб мінімізувати просідання доходів.

Таким чином, організація якісного туру вихідного дня у Закарпатті дозволяє туркомпаніям не лише покривати витрати, а й забезпечувати собі стабільний дохід та розвиток у майбутньому.

3.3 Оцінка ефективності запропонованого туру

Ефективність запропонованого туру визначається за низкою критеріїв, серед яких: фінансові показники, задоволеність туристів, соціально-культурний вплив, а також вплив на розвиток місцевої економіки та інфраструктури.

Основні критерії ефективності туру:

- 1) Економічна ефективність (дохідність, прибутковість).
- 2) Соціальна ефективність (задоволеність туристів, залучення місцевого населення).
- 3) Культурно-освітній вплив (збереження культурної спадщини, популяризація регіону).
- 4) Екологічна стійкість (вплив на навколишнє середовище, впровадження еко-практик).

Фінансовий результат туру:

Загальний дохід туру (20 туристів * 3500 грн) = 70 000 грн.

- Додаткові доходи (сервіси, сувеніри) = ~14 000 грн.
- Витрати на організацію туру = ~55 000 грн.
- Чистий прибуток = ~15 000 грн.

Рентабельність туру = $(15\ 000 / 55\ 000) * 100 \approx 27\%$.

Таблиця 3.6

Економічні показники ефективності туру «Смакуй Закарпаття»

Показник	Значення	Од. виміру	Коментарі
Кількість туристів	20	осіб	Середня група
Ціна туру	3500	грн	Включає проживання, харчування
Додаткові доходи	14 000	грн	Сувеніри, додаткові сервіси

Загальний дохід	84 000	грн	Основний + додатковий
Витрати	55 000	грн	Транспорт, проживання, харчування
Рентабельність	27	%	

*Створено автором на основі <https://ribashotelsgroup.ua/en/analytics/rezulytati-issledovaniya-obzor-gostinichnogo-rinka-ukraini-2024/>

Соціальна ефективність туру:

- Створення нових робочих місць для гідів, водіїв, рестораторів.
- Залучення місцевого населення до туристичної діяльності.
- Підвищення престижу регіону та стимулювання місцевої економіки.

Культурно-освітній вплив:

- Ознайомлення туристів з культурною спадщиною Закарпаття.
- Популяризація традиційної кухні, ремесел та мистецтва.
- Збереження і розвиток культурних традицій.

Екологічна стійкість туру:

- Використання екологічного транспорту (за можливості).
- Мінімізація відходів під час туру.
- Популяризація принципів відповідального туризму.

Таким чином, запропонований тур вихідного дня у Закарпатському регіоні демонструє високу економічну та соціально-культурну ефективність, а також сприяє розвитку туризму та збереженню культурної спадщини регіону.

Важливо врахувати додаткові аспекти, які суттєво впливають на загальну ефективність туру:

- Індекси задоволеності клієнтів: відповідно до попередніх досліджень, понад 85% туристів, які відвідали Закарпаття у складі турів вихідного дня, залишили позитивні відгуки, а близько 60% планують повторний візит.
- Вплив на місцеву економіку: кожен турист витрачає додатково 300–500 грн на сувеніри, місцеві страви та інші послуги, що створює мультиплікативний ефект для економіки регіону.

- Туризм у Закарпатті за останні 5 років зріс на 15–20%, що свідчить про стійкий попит.

Таблиця 3.7

Порівняння ефективності турів вихідного дня з іншими видами туризму*

Тип туру	Середня тривалість (дні)	Середній чек (грн)	Рівень задоволеності (%)
Вихідного дня	2	3500	85
Тижневий тур	7	12000	80
Екскурсійний тур	1	1200	75

*Створено автором на основі <https://ribashotelsgroup.ua/en/analytics/rezulytati-issledovaniya-obzor-gostinichnogo-rinka-ukraini-2024/>

Перспективи реалізації туру вихідного дня:

- Розробка партнерських програм з місцевими виробниками сувенірів, рестораторами та гідами.
- Залучення грантів для розвитку інфраструктури та маркетингових кампаній.
- Використання цифрових інструментів для підвищення привабливості туру (додатки, віртуальні тури).
- Організація спеціалізованих турів (гастрономічні, етнографічні), що підвищує унікальність продукту.

Додаткові фінансові розрахунки:

- Груповий дохід від одного туру: 84 000 грн (20 туристів).
- Потенційний дохід від 5 турів на місяць: 420 000 грн.
- Річний обіг (за умови стабільного попиту): понад 5 млн грн.

Соціально-культурна значимість туру вихідного дня для регіону:

- Підвищення зайнятості місцевих мешканців.
- Збереження та розвиток традиційних ремесел.

- Підвищення іміджу Закарпаття як туристичного регіону.
- Розвиток транспортної та сервісної інфраструктури.

Щоб оцінити ефективність запропонованого туру ще глибше, можна врахувати кілька стратегічних показників:

- Конкурентоспроможність: тур вихідного дня у Закарпатті має високий потенціал через унікальне поєднання культурних, гастрономічних та природних ресурсів.
- Гнучкість формату: короткі тури дозволяють легко залучати різні категорії туристів (сім'ї, молодь, іноземних гостей), пропонуючи різні пакети послуг.
- Маркетингові переваги: тури вихідного дня добре просуваються в соцмережах і через партнерів у суміжних регіонах.
- Рівень ризику: завдяки короткій тривалості туру фінансові ризики для організатора мінімізовані (невеликі витрати у порівнянні з тижневими турами).

Крім прямих фінансових результатів, тури вихідного дня мають значний соціальний вплив. За даними опитувань, туристи після відвідування туру:

- більш зацікавлені у збереженні культурної спадщини регіону;
- готові рекомендувати тур іншим (близько 90% опитаних);
- прагнуть глибше зануритись у локальну культуру (відвідувати майстер-класи, фестивалі, тощо).

Рекомендації для підвищення ефективності:

- Запровадження гнучкої системи знижок для різних груп туристів.
- Розробка нових авторських маршрутів, які враховують сучасні інтереси аудиторії (еко-тури, фототури).
- Партнерство з місцевими громадами для спільного просування туризму.
- Використання сучасних технологій (AR/VR) для більшого залучення та підвищення інтересу.
- Створення платформи онлайн-бронювання, що підвищить доступність туру для іноземних туристів.

Результати аналізу туристичного ринку регіону підтверджують, що тур вихідного дня у Закарпатті є перспективним і ефективним видом туристичного продукту, який не тільки може бути прибутковим туроператорам, але й має вагомий соціальний ефект, сприяючи розвитку регіону та задоволенню потреб сучасних туристів.

Отже, для більш точного визначення фінансової ефективності запропонованого туру вихідного дня доцільно розглянути основні економічні показники, що дозволяють порівняти його з альтернативними видами турів. Основними такими показниками є: собівартість туру, доходи від реалізації, рівень прибутковості та окупності.

Згідно зі статистикою, тури вихідного дня у Карпатах у середньому на 20% дешевші, ніж на Львівщині чи Буковині, але при цьому мають співставний рівень сервісу та привабливості. Це відкриває додаткові можливості для просування турів саме у Закарпатському регіоні.

SWOT-аналіз туру вихідного дня в Закарпатському регіоні:

Сильні сторони:

- Багатий культурно-історичний потенціал.
- Доступна ціна для туристів.
- Різноманітність турпродукту (етно, гастро, еко-напрямки).

Слабкі сторони:

- Обмежена кількість висококласних готелів у віддалених районах.
- Нерозвинена транспортна інфраструктура деяких маршрутів.

Можливості:

- Розширення міжнародної співпраці з ЄС.
- Впровадження цифрових сервісів для туристів.

Загрози:

- Конкуренція з іншими регіонами (Карпати, Львівщина).
- Можливі природні катастрофи (повені, зсуви).

Отже, для ефективності короткотермінових подорожей варто:

- Розробити партнерські програми з місцевими виробниками та готельєрами.

- Впроваджувати інтерактивні тури та майстер-класи для різних груп туристів.
- Акцентувати увагу на безпеці та комфорту.
- Використовувати цифрові платформи для онлайн-бронювання та просування.

Таким чином, запропонований тур вихідного дня має значний потенціал для розвитку, як з економічної, так і з соціально-культурної точки зору. Він дозволяє туристичним компаніям отримувати стабільний прибуток, а місцевим громадам – додаткові робочі місця і розвиток інфраструктури. За умови постійної модернізації пропозиції та ефективного маркетингу, тур вихідного дня залишатиметься актуальним і популярним на ринку.

Оцінка ефективності туру також включає аналіз ринку конкурентів та тенденцій попиту. На сьогодні туристичний ринок Закарпаття демонструє позитивні тенденції зростання, що дозволяє прогнозувати стабільний приплив туристів. Проте варто враховувати і загальноукраїнські, та глобальні фактори – наприклад, вплив курсу валют, цін на паливо та стану дорожньої інфраструктури.

На нашу думку, важливо також приділити увагу рівню задоволеності туристів. Регулярне проведення опитувань дозволить вчасно оновлювати програму туру, додавати нові активності та покращувати логістику. Ключовими факторами успіху є якість сервісу, автентичність вражень та різноманітність пропозицій для різних вікових і соціальних груп. Ще одним аспектом оцінки ефективності є маркетингова стратегія. Ефективна реклама, SMM-просування та участь у туристичних виставках дозволяють залучати більше клієнтів. У порівнянні з іншими регіонами України, Закарпаття має унікальну комбінацію природної краси та культурної спадщини, що робить його конкурентоспроможним навіть на міжнародному рівні.

В умовах сучасного ринку важливо впроваджувати новітні технології: онлайн-бронювання, мобільні додатки для супроводу туристів та віртуальні

екскурсії. Це дозволяє підвищити ефективність туру, зменшити витрати та залучити молодіжну аудиторію, що є однією з найперспективніших цільових груп.

Загалом, оцінка ефективності туру вихідного дня у Закарпатті вимагає системного підходу з урахуванням економічних, соціальних та культурних чинників. Саме баланс між ними забезпечує стійкий розвиток туристичної пропозиції та задоволення потреб туристів.

Також важливо відзначити, що стабільне зростання показників демонструє не лише загальну ефективність туру, але і високий потенціал для залучення інвестицій та подальшої диверсифікації туристичних послуг. Прогнозоване збільшення кількості туристів сприяє підвищенню рентабельності туроператорів, а також розвитку суміжних галузей – сільського туризму, ремесел, транспорту та харчування. Це дозволяє стверджувати, що тури вихідного дня у Закарпатті є не лише привабливими для відвідувачів, а й економічно вигідними для регіону в цілому.

Також слід звернути увагу на соціальний ефект, який має запропонований тур. Підвищення туристичної активності стимулює розвиток місцевих громад, створення нових робочих місць та покращення інфраструктури. Це формує позитивний імідж регіону, сприяючи залученню більшої кількості іноземних туристів та розвитку міжнародного туризму. Оцінка ефективності туру, таким чином, має не лише економічну, але й соціокультурну значущість, що підсилює комплексний розвиток Закарпатського регіону.

Ще одним важливим аспектом є екологічна стійкість туру. Завдяки обмеженому використанню автотранспорту та орієнтації на пішохідні екскурсії, велосипедні маршрути й інші екологічно чисті види пересування, запропонований тур мінімізує негативний вплив на навколишнє середовище. Це відповідає сучасним тенденціям розвитку сталого туризму, який є важливою складовою конкурентоспроможності туристичних продуктів на європейському та світовому ринках.

Окрім того, запропонований тур має значний потенціал для розвитку креативної індустрії регіону. Організація майстер-класів, виставок місцевих ремесел та гастрономічних ярмарків дозволяє не лише популяризувати унікальну культуру Закарпаття, але й створює нові джерела доходу для місцевих майстрів і підприємців. Це, у свою чергу, підсилює економічну ефективність туру і сприяє збереженню та відродженню традиційних ремесел.

Важливим фактором є й маркетингова привабливість туру. У сучасних умовах туристичні компанії мають широкий спектр можливостей для просування своїх продуктів, включаючи соціальні мережі, партнерські програми та колаборації з блогерами та інфлюенсерами. Це дозволяє залучати молодіжну аудиторію та підвищувати впізнаваність туристичного бренду Закарпаття на всеукраїнському та міжнародному рівнях. Таким чином, ефективна маркетингова стратегія стане запорукою успішної реалізації туру й стійкого розвитку туристичного бізнесу в регіоні.

Особливої уваги заслуговує взаємодія з місцевою владою та громадськими організаціями. Налагодження партнерства з органами місцевого самоврядування та культурними центрами дозволяє залучити додаткові ресурси для проведення туру та забезпечує йому адміністративну підтримку. Така співпраця сприяє не лише успішній реалізації туристичного проєкту, але й розвитку всієї туристичної галузі Закарпаття. Це підкреслює важливість комплексного підходу до оцінки ефективності запропонованого туру та формує умови для сталого розвитку регіону.

Важливим перспективним напрямком розвитку даного туру є використання цифрових технологій для підвищення комфорту туристів. Впровадження мобільних додатків для бронювання екскурсій, електронних квитків та інтерактивних карт дозволяє зробити туристичний досвід більш зручним і сучасним. Такі цифрові інновації не тільки спрощують організацію туру, але й підвищують його конкурентоспроможність на ринку, а також забезпечують додаткову лояльність клієнтів до туристичної компанії.

Варто також врахувати екологічний аспект при організації туру. Дотримання принципів сталого туризму і мінімізація негативного впливу на довкілля дозволяють не лише зберегти природну спадщину Закарпаття, а й підвищують привабливість пропонованого туру для еко-свідомих туристів. Наприклад, популяризація екологічного транспорту, використання еко-посуду та сортування відходів під час подорожі стане ще одним доказом відповідального підходу туристичної компанії до своєї діяльності.

ВИСНОВКИ

Отже, в процесі дослідження теми «Розробка туру вихідного дня в Закарпатському регіоні України» було розглянуто теоретичні основи організації турів вихідного дня, аналіз туристичного потенціалу Закарпатського регіону та розроблено конкретний туристичний продукт.

За результатами дослідження можна зробити такі висновки:

1. Тури вихідного дня є однією з найбільш динамічних форм внутрішнього туризму в Україні, що дозволяє задовольнити потреби різних груп туристів, забезпечуючи короткостроковий, але насичений відпочинок.
 2. Закарпатський регіон має значний природно-рекреаційний, історико-культурний та етнографічний потенціал, що робить його ідеальним напрямком для розвитку турів вихідного дня. Його географічне розташування, багатонаціональна культура та різноманіття ресурсів сприяють формуванню унікального туристичного продукту.
 3. Розроблений тур вихідного дня передбачає насичену програму, яка включає активний відпочинок, культурно-пізнавальні заходи та дегустації місцевої кухні. Він орієнтований на різні цільові групи – молодь, родини з дітьми, старших туристів – та відповідає сучасним трендам туристичного ринку.
 4. Економічний розрахунок туру підтвердив його рентабельність та перспективність. Прогнозований дохід для туристичної компанії свідчить про високий попит на подібні продукти та позитивний вплив на розвиток місцевої економіки.
 5. Соціальний ефект від реалізації туру проявляється у стимулюванні розвитку місцевих громад, створенні нових робочих місць, збереженні культурної спадщини та формуванні позитивного іміджу регіону.
- Отже, результати дослідження підтверджують значний потенціал турів вихідного дня у Закарпатті та обґрунтовують необхідність подальшого розвитку цього напрямку з урахуванням сучасних тенденцій і потреб туристів.

У подальшому доцільно зосередити увагу на вдосконаленні логістики та розширенні переліку додаткових послуг, щоб задовольнити запити більш вибагливих туристів і підвищити конкурентоспроможність туру. Окрема увага має приділятися впровадженню сучасних цифрових технологій, зокрема онлайн-бронювання та мобільних додатків, які дозволяють зробити процес вибору та замовлення туру більш доступним та зручним. Все це в комплексі дозволить забезпечити подальший розвиток туризму у Закарпатському регіоні та зміцнити його позиції на національному і міжнародному ринку.

Окрім того, важливо відзначити, що розвиток турів вихідного дня у Закарпатті сприяє не лише економічному зростанню, а й культурному збагаченню як самих туристів, так і місцевих громад. Популяризація унікальних традицій, ремесел та гастрономії регіону створює нові можливості для формування позитивного іміджу України за кордоном. Таким чином, запропонований тур вихідного дня можна розглядати як ефективний інструмент культурної дипломатії та міжнародного співробітництва.

Підсумовуючи, можна сказати, що тур вихідного дня у Закарпатському регіоні є потужним інструментом розвитку не лише туристичної сфери, але й культурної та соціальної сфери місцевих громад. Його потенціал дозволяє не тільки залучати туристів, але й сприяти економічному зростанню та формувати позитивний імідж регіону на міжнародному рівні. Реалізація туру вихідного дня у Закарпатському регіоні дозволяє посилити соціальну взаємодію та культурний обмін між туристами і місцевим населенням. Вона сприяє популяризації українських традицій, звичаїв і мистецтва серед відвідувачів з інших регіонів та навіть іноземних гостей. Важливим є також внесок цього туру у збереження природного середовища та культурної спадщини. Завдяки впровадженню принципів сталого туризму, туристичні компанії зможуть зробити вагомий внесок у збереження унікальної природи Закарпаття та підтримку місцевих громад. Розробка туру враховує потреби та очікування різних категорій туристів: від

молодіжних груп до сімей з дітьми та старших людей. Це забезпечує широкий попит на продукт і створює можливості для подальшого вдосконалення туристичної пропозиції в регіоні.

З огляду на виклики сучасного туристичного ринку, необхідно постійно оновлювати програму туру, доповнювати її новими активностями, а також активно працювати над залученням нових партнерів і розширенням спектра послуг. Все це сприятиме сталому розвитку туристичної галузі Закарпаття, підвищенню конкурентоспроможності регіону та створенню нових можливостей для місцевих жителів.

Варто також відзначити, що у порівнянні зі звичайними тижневими турами, тур вихідного дня має низку переваг: це короткий термін подорожі, доступна ціна та можливість відпочинку без відриву від основної діяльності. Такий формат особливо популярний серед молоді та працюючих людей, які не мають можливості брати тривалі відпустки. При цьому, тур вихідного дня зберігає основні характеристики повноцінного туристичного продукту, забезпечуючи насичену програму та незабутні враження. Це робить його не тільки економічно вигідним, але й стратегічно важливим для розвитку регіонального туризму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Офіційний сайт Закарпатської обласної державної адміністрації – <https://carpathia.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України – <https://ukrstat.gov.ua/>
3. Туристичний портал України – <https://www.tourism.gov.ua/>
4. Visit Ukraine – <https://visitukraine.today/>
5. Go To Carpathians – <https://gotocarpathians.com/>
6. Карпатський портал – <https://karpaty.info/ua/>
7. Ужгородська міська рада – <https://rada-uzhgorod.gov.ua/>
8. Мукачівська міська рада – <https://mukachevo-rada.gov.ua/>
9. Visit Ukraine Інформація для туристів про подорожі Україною, актуальні новини, поради visitukraine.today
10. ibas Hotels Group – Аналітика готельного ринку України (2024)
Дослідження готельного ринку: кількість готелів, номерний фонд та інші дані
<https://ribashotelsgroup.ua/en/analytics/rezulytati-issledovaniya-obzor-gostinichnogo-rinka-ukraini-2024/>
11. Офіційний сайт Верховинської селищної ради – <https://verkhovyna-rada.gov.ua/>
12. Львівський туристичний портал – <https://lviv.travel/>
13. Туристичний центр Закарпаття – <https://zakarpattyatourcentre.com/>
14. Новини Закарпаття – <https://zakarpatpost.net/>
15. Ukraine Travel Офіційний туристичний портал України з інформацією про проживання, ресторани, спорт, культуру, туризм ukrain.travel
16. Етнографічний портал Закарпаття – <https://ethnography.org.ua/>
17. Українська асоціація активного туризму – <https://uat.org.ua/>
18. Закарпатський музей народної архітектури – <https://skansen.org.ua/>
19. Головне управління статистики в Одеській області – Туризм
Дані про колективні засоби розміщення, дитячі заклади оздоровлення, туристичну діяльність od.ukrstat.gov.ua/stat_info/tyrizm.htm

20. Закарпатська туристична асоціація – <https://zakarpattyatourism.org.ua/>
21. Туристичний гід «Карпати 24» – <https://karpaty24.com/>
22. Інтернет-видання «Закарпаття онлайн» – <https://zakarpattya.net.ua/>
23. Новини Ужгорода – <https://uzhgorod.net.ua/>
24. Державна служба статистики України (Держстат)
Офіційна статистика щодо туризму: кількість туристів, колективні засоби розміщення, діяльність туроператорів, виїзд/в'їзд громадян, санаторно-курортні заклади тощо stat.gov.ua/uk/topics/turyzm
25. Платформа «Туризм Карпат» – <https://carpathian.travel/>
26. Сайт туристичних маршрутів Закарпаття – <https://zakarpattya-mandry.com.ua/>
27. Офіційний сайт Свалявської громади – <https://svalyava-rada.gov.ua/>
28. Сайт музеїв Закарпаття – <https://museums.org.ua/>
29. Сайт «Туризм та відпочинок в Україні» – <https://ua-travel.info/>
30. Офіційний сайт Тячівської громади – <https://tyachiv-rada.gov.ua/>
31. Сайт культурної спадщини Закарпаття – <https://heritage.org.ua/>
32. Національна туристична організація України (НТО.УА)
Аналітичні звіти, "Туристичний барометр України", інфографіка, дашборди та методології досліджень nto.ua/nsts_analytics_ua.html
33. Сайт турів вихідного дня – <https://weekend-tours.com.ua/>
34. Портал «Туризм для всіх» – <https://tourismforall.org.ua/>
35. Сайт готелів Закарпаття – <https://hotels-zakarpattia.com.ua/>
36. Український туризм – <https://ukrainetourism.info/>
37. Портал «Відпочинок в Карпатах» – <https://carpathianrest.com.ua/>
38. Туристична агенція «Карпати Тур» – <https://carpatytour.com.ua/>
39. Етнотури Закарпаття – <https://ethnotour.org.ua/>
40. Гірськолижний туризм Закарпаття – <https://ski-zakarpattia.com.ua/>
41. Сайт музеїв України – <https://museum-portal.com.ua/>

42. IGotoWorld – Туризм в Україні: Статистика 2019
Рейтинг областей за інтересом туристів, популярні пам'ятки, дані про прес-тури.
ua.igotoworld.com/projects/stat2019
43. Сайт туроператорів Закарпаття – <https://tourzakarpatia.com.ua/>
44. Інформаційний портал «Туризм та культура Закарпаття» –
<https://zakarpatculture.org.ua/>
45. Блоги про туризм Закарпаття – <https://travel-blog.ua/>
46. Україна туристична – Україна в цифрах
Інформація про туристичні місця, цікаві факти, події, фестивалі.
turystam.in.ua
47. Туристичні виставки та форуми Закарпаття – <https://tourism-events.com.ua/>

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
Харківський національний економічний університет імені
Семена Кузнеця
Національний університет харчових технологій
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
Полтавський фаховий коледж підприємництва
і ресторанного бізнесу
Київський фаховий коледж туризму та готельного
господарства

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Всеукраїнська
науково-практична студентська
конференція

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОМУ ТА ТУРИСТИЧНОМУ БІЗНЕСІ УКРАЇНИ

12 березня 2025 року

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ТУРИЗМ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	14
АРЗАНОВ Дмитро. ФОРМУВАННЯ ТА ПРОСУВАННЯ ТУРИСТИЧНИХ МАРШРУТІВ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ТУРИСТИЧНИХ ГРУП	14
БЄЛОВА Анастасія. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ	17
БОЧКОВСЬКА Дар'я, ТИЩЕНКО Світлана. РОЛЬ ТУРОПЕРАТОРІВ ТА ТУРАГЕНТІВ НА РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ	19
ВАКАРАШ Олена. РОЛЬ МОРСЬКИХ ПОРТІВ У РОЗВИТКУ КРУЇЗНОЇ ІНДУСТРІЇ	21
ВЕРНИГОРА Катерина. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ	23
ВОЗНЮК Ольга. КОНЦЕПТУАЛЬНЕ ОБГРУНТУВАННЯ СІЛЬСЬКОЇ ЗЕЛЕНОЇ ОСЕЛІ.....	25
ВОЙНА Іван. НАЙКРАЩІ КОРОТКІ ПОДОРОЖІ: ТУРИЗМ ВИХІДНОГО ДНЯ	27
ВОЛИНКІНА Юлія. ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ.....	29
ГОЛОВНЮК Назар, ТИЩЕНКО Світлана. ЗНАЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЧИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ У СФЕРІ ТУРИЗМУ	31
ГОРНОСТАЙ Микита. МАРКЕТИНГОВІ СТРАТЕГІЇ ЗАЛУЧЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТУРИСТІВ В УКРАЇНУ	33
ГРИГОРЧИК Олександра. СМАРТ-ТУРИЗМ ЯК СУЧАСНИЙ ТРЕНД У РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ.....	35
ГРИШКО Валерія. БРЕНД ЛОКАЛЬНИХ ДЕСТИНАЦІЙ УКРАЇНИ: УНІКАЛЬНІСТЬ, ІДЕНТИЧНІСТЬ ТА СТРАТЕГІЯ ПРОСУВАННЯ	37
ГРИШКО Владислава. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У ТУРИСТИЧНОМУ БІЗНЕСІ	39
ДЯЧЕНКО Мирослава. САМОМЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УПРАВЛІННІ ТУРИСТИЧНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ.....	41
ЄМЕЦЬ Андрій. БЕЗПЕКА НА КРУЇЗНИХ ЛАЙНЕРАХ: СУЧАСНІ СТАНДАРТИ ТА ВИКЛИКИ	43

НАЙКРАЩІ КОРОТКІ ПОДОРОЖІ: ТУРИЗМ ВИХІДНОГО ДНЯ

ВОЙНА Іван,

*здобувач освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності «Туризм та рекреація»,*

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

В останні роки короткострокові подорожі стали надзвичайно популярними серед туристів, що прагнуть відпочити за вихідні, не витрачаючи багато часу на дорогу. Тури вихідного дня є важливим сегментом внутрішнього туризму, і їх розвиток має велике значення для економіки окремих регіонів. Україна, з її багатими природними, історичними та культурними ресурсами, пропонує різноманіття напрямків для таких подорожей. Це дозволяє не лише познайомитися з новими місцями, але й зробити значний внесок у розвиток місцевих економік [2].

Тури вихідного дня мають кілька важливих переваг для розвитку внутрішнього туризму. По-перше, вони дозволяють знизити тиск на екологічно чутливі території, оскільки туристи зазвичай вибирають для відпочинку менш відвідувані місця. По-друге, короткі подорожі сприяють розвитку малого бізнесу, зокрема в секторі послуг, готельному бізнесі та ресторанах. У свою чергу, місцеві громади отримують значну вигоду від економічної активності, що виникає завдяки туристам. Проте зазначимо, що велике навантаження на природні ресурси може бути проблемою, якщо не враховуються принципи сталого розвитку.

Одними з таких напрямків, що набувають популярності в Україні, є активний туризм та екотуризм, які дозволяють поєднувати відпочинок з турботою про довкілля. Для розвитку екотуризму необхідно створювати екологічно чисту інфраструктуру, а також запроваджувати програми навчання та просвітництва для місцевих жителів та туристів [3].

Вихідні дні - це чудова можливість для відпочинку та подорожей, навіть якщо у вас є лише кілька днів. В Україні є безліч чудових місць, які можна відвідати за короткий час. Ось кілька ідей для турів вихідного дня, які б могли принести відпочинкову насолоджуватися природою, історією та культурою, не витрачаючи багато часу на дорогу.

По-перше, відпочинок серед гір і це Карпати. Карпати є однією з найбільш популярних локацій для коротких подорожей. Вони приваблюють туристів завдяки своїм гірським краєвидам, можливості займатися активними видами спорту, такими як пішохідний туризм, вело-туризм, лижний спорт та рафтинг. Крім того, розвиток інфраструктури, включаючи гірськолижні курорти, термальні води та відвідини маленьких гупульських селищ й екотуризм, зробив цей регіон важливим напрямком для туризму вихідного дня. Ідеальний напрямок для відпочинку від метушні міста, насолоджуючись мальовничими гірськими краєвидами.

Наприклад:

Яремче - місто на річці Прут з красивими водоспадами, музеєм гуцульської культури та можливістю піднятися на гору Маковиця.

Буковель - гірськолижний курорт, де взимку можна кататися на лижах та сноуборді, а влітку - прогулятися по карпатських лісах та озерах.

Драгобрат - високогірний курорт для активного зимового відпочинку [1].

По-друге, серце нашої держави мегаполіс Київ, де історія, культура, затишок та сучасне життя переплітаються в одне. Це місце, яке можна відвідати за один день або на вихідні, зокрема, якщо ви хочете познайомитися з українською архітектурою, музеями, відвідати історичні пам'ятки та насолодитися природою, прогулюючись парками та набережними[4].

Наприклад:

Києво-Печерська лавра - великий комплекс монастирів, печер та соборів, внесений до списку Світової спадщини ЮНЕСКО.

Андріївський узвіз - одна з найстаріших і найкрасивіших вулиць Києва, з великою кількістю майстерень та кав'ярень.

Парк "Голосіївський" - чудове місце для прогулянок серед природи прямо в місті.

Ботанічний сад НУБіП України – місце це переплітаються наука, знання, туризм.

Тури вихідного дня в Україні є потужним інструментом розвитку внутрішнього туризму, сприяють економічному зростанню регіонів і підвищенню туристичної привабливості країни. Кожен регіон країни має свою неповторну атмосферу та привабливі місця для туристів. Тури можуть бути різноманітними, в залежності від вподобань і бажаного відпочинку. Від гірських пригод до морського релаксу, від історичних екскурсій до культурних прогулянок - Україна пропонує неосяжність варіантів для коротких подорожей.

Отже, розвиток інфраструктури, збереження культурної та природної спадщини, а також підтримка місцевих підприємців є важливими аспектами для досягнення сталого розвитку в цій галузі. З огляду на ці тенденції, майбутнє туризму вихідного дня в Україні виглядає перспективним, і є великий потенціал для подальшого його розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Василенко, Л. Ю. (2018). "Карпати: екологічний туризм та його вплив на місцеві громади". Журнал географічних досліджень, 22(2), 103–110.
2. Державна служба статистики України. (2021). "Туризм в Україні: статистичний звіт". Київ: Держстат.
3. Петренко, О. А. (2019). "Екологічний туризм як фактор сталого розвитку регіонів". Журнал екологічних наук, 15(4), 56–67.
4. Смирнова, О. І. (2020). "Роль туризму в розвитку економіки України". Київ: Науковий світ.

Науковий керівник: к. е. н, доцент Мосіюк С. І.